

Lyndsay Fayeová

LOVCI VRAN

Lyndsay Fayeová
Lovci vran

L y n d s a y
F a y e o v á

LOVCI
V R A N

Nakladatelství Paseka
Praha – Litomyšl

PŘELOŽIL MICHAL PROKOP

SEVEN FOR A SECRET

Copyright © 2013 by Lyndsay Faye

All rights reserved.

Translation © Michal Prokop, 2015

ISBN 978-80-7432-673-8 (Epub)

ISBN 978-80-7432-674-5 (Mobi)

ISBN 978-80-7432-675-2 (PDF)

Pro Gabriela, který vždycky věří, že to zvládnu.

BAREVNÁ NOVOANGLICKÁ MATKA KU SVÉMU DÍTĚTI

Světlem se blyští oči tvé
a srdce tluče s radostí,
rána i večery poklidné,
nikdo ti cestu nekříží.
Usmívej se, neb příští roky
zastíní těžký mrak trápení,
pak smutek a žal, lítost a ústrky
zůstanou s tebou do konce dní.
Kdo s kůží chodí tmavější,
než jakou bílý muž nosí,
tomu zhořkne chléb vezdejší
a tvář zalije proud slzí!
Kvůli černé kůži, chlapče nejdražší,
skončí ti hodina veselá
a osud věci trudnější a trpčí
do cesty tvé jistě přichystá!

Oblíbená abolicionistická píseň

PROLOG

Onoho dne, kdy se jí přihodilo to nejhorší – a tím nejhorším myslím tragédii, kvůli které by člověk zemřel či zabíjel, aby jí zabránil, nesnesitelnou krutost –, pracovala Lucy Adamsová v květinářství, kde aranžovala šarlatové a oranžové růže, jejichž barvy by zahanbily i letní západ slunce.

Jak málo jsem se o ní dozvěděl toho dne, kdy jsme se poznali. Jak tragicky málo. Podrobnosti následovaly později. Dlouho poté, co jsem jí řekl, že já, Timothy Wilde, měděná hvězda číslo 107 a obránce těch, co si podle mě obranu zaslouží, se o všechno postarám. Že vynaložím veškeré myslitelné úsilí, abych jí pomohl. A pak jsem ji vyzval, ať povídá.

Prostě mi to odvyprávějte jako příběh, a já věc vyřeším.

Bože, jak člověku po šesti měsících v téhle práci naroste sebevědomí.

V téhle nesnesitelné práci. Nebo je možná příliš náročná jen pro mě. Rád bych řekl, že můj bratr Valentine ji zvládá líp a právem stal se význačnou postavou nedávno vzniklé policie města New Yorku, jenže bratr slouží jako kapitán v Osmém okrsku a tuto věc zamotal asi jako kotě, které se vrhne na klubko příze.

Ne. V tomto případě Wildeové – mladší a starší – učinili pozoruhodně málo rozumných rozhodnutí.

Mohl bych předstírat, že zaznamenání příběhu Lucy Adamsové je důležité pro budoucí generace. Snad i pro spravedlnost. Jenže to by byl klam. Kouř zahalující ponurou krajinu. Teď je podstatné především to, že mám tuhle žalostnou ságu před očima.

A když se odehrála naposledy, zapsal jsem ji.

V šest hodin večer 14. února 1846 stála paní Adamsová u pracovního stolu za pultem květinářství a odlamovala trny ze stonků růží. Den svatého Valentýna byl mrazivý a průzračný,

avšak nyní se na Manhattan dostavil vítr a hnal po Chambers Street za ojíněnou výlohou sněhové vločky. Obchod měl zavřít už před hodinou, ale stále byl plný mužů ve frakových kabátech, kteří se dožadovali umělých náručí léta. Šály vlály, řetízky s hodinkami kroužily a celé záhony skleníkových květin putovaly dveřmi do vánice.

Při práci si pobrukovala. Její dech nesl nápěv příliš starý na to, aby měl nějaké jméno. Myšlenka na večeři ji naplnila příjemným očekáváním, neboť kuchařka slíbila, že pro rodinu připraví dvě dušené kachny, a paní Adamsová již skoro cítila pomerančovou kůru a sušenou mátu.

Minuty ubíhaly a ona balila kytici do krvavě rudého hedvábí, jako kdyby kouzlila. Jistými prsty utáhla stuhu poddajnou jako kůže. Udělala to naposledy v životě. Mašlička vypadala dokonale. Příjemná, elegantní tečka.

Majitel obchodu – pan Timpson, někdejší obyvatel Manchesteru s vlídnýma očima, povadlým obličejem a červeným nosem – zamlaskal, když pohlédl na hodiny vedle vázy se žlutými liliiemi. Právě vřele poděkoval trojici odcházejících elegantů v kaštanově hnědých kabátech a krémově bílých kalhotách a Timpsonovy prvotřídní květiny se konečně vyprázdnily. Celý den tu bylo živo jako na burze.

„Zametu sám, moje milá,“ řekl své jediné prodavačce, paní Adamsové. „Za čtvrt hodinky to mám hotové a pak jenom vyjdu po schodech, než si dám večeři. Vy běžte domů.“

Paní Adamsová namítla, že ještě nedokončila poslední objednávku na zítřek. Sněží jenom trochu a ona bydlí hned za rohem na Západní Broadwayi. Pan Timpson však trval na svém, vesele zatleskal a máváním ji posílal pryč. Bylo pozdě, mnohem později než obvykle, a paní Adamsová si přála vyrazit domů po nejrušnějším dni roku.

A tak šla.

Když pospíchala ke svému domu, výlohy ubíhaly před jejím zrakem s nenápadností hodin tikajících v ložnici. Byl to uklidňující rytmus, dobře známý jako tlukot jejího vlastního

srdce. *M. Freeman: Obchod s použitým a novým peřím. Výroba jehel a rybářských háčků. Hotel Museum.* Sníh vířil nad dlažbou, jako kdyby se ho zmocňovaly spodní proudy, a ona si přitáhla kožešinový plášť k tělu. Minula chlapíka, který táhl káru a volal: „Písek! Bílý písek!“ Hokynář se vyřítel ze svého krámu a málem se s ní srazil. Ustoupila však stranou, vousatý muž se omluvil a vtiskl pískaři do dlaně několik mincí za jemnou naplaveninu z poloostrova Rockaway, díky které zůstane chodník před obchodem déle bezpečný.

A paní Adamsová šla dál.

Když otevřela dveře úzkého řadového domu z hnědého pís-kovce na Západní Broadwayi a otřásla se při svlékání kožeš-ínového pláště, přivítalo ji ticho. Přehodila plášť přes damaško-vé křeslo v předsíni a vešla do salonu. Místnost byla prázdná. Paní Adamsová si ohřála prsty nad hasnoucím ohněm v krbu a stáhla si rukavice. Odložila klobouk. Přejela očima po vy-lisovaných květinách na cihlové krbové římse, dvojici porce-lánových koníků a jediné cesmínové ratolesti ve váze z ame-tystového skla. Zavolala, že už je doma.

Nikdo neodpověděl.

Beze spěchu pokračovala do jídelny. Neslyšela ani ozvěnu šepotu. Zamířila ke schodům a stále vesele oznamovala svůj návrat.

Vládlo naprosté ticho. Hlubší než v hrobě.

Po pěti minutách paní Adamsová vyběhla z domu na uli-ci. Sukně si přidržovala v sevřených pěstích a ústa se jí široce roztáhla do výkřiku. V sílící bouři utíkala k policejnímu veli-telství v Hrobkách.

Pak jsem se do věci vložil já. Pracuju tam.

Seděl jsem ve stíněné komoře bez oken, která mi byla před měsícem přidělena jako kancelář, a s křivým úsměvem ve zjiz-vené tváři jsem přijímel sklenicí holandského ginu svému pří-teli, strážníkovi Jakobu Piestovi. Zrovna jsme vyřešili dost za-peklitý případ a byli jsme na to patřičně pyšní. Pan Piest zvedl ve vrásčité pěsti plechový hrnek, zasmál se jako blázen, jímž

doopravdy je, a právě v tu chvíli do pootevřených dveří vpadla paní Lucy Adamsová.

Dokážu vhodně popsat její zjev, než mi vyjevila svá tajemství? Nejspíš ne. Jsou-li tajemství drahokamy svých vlastníků, pak jsem truhlu Lucy Adamsové vyplenil jako bandita, který prohledává kočár. Je bolestné stát se zlodějem, pokud někoho okrádáte o osobní historii. Nejsem takový. *Nenávidím* to. Lidé se mi však sami chtějí svěřovat. Dělali to odjakživa, ještě když jsem býval barmanem. A ještě dřív. Já ale nemám žaludek na to, abych vstupoval bez vyzvání, bez pokynutí rukou.

Takže jak vypadala ta záhadná žena, než jsem rozluštil události, které se na ní před naším setkáním podepsaly?

Lucy Adamsová na sobě měla jednoduchý zimní oděv a na první pohled nebylo pochyb o vysoké kvalitě jeho jednotlivých součástí. Špička jedné boty, vyčnívající zpod záhybů kobaltově sametových šatů, zvlhla sněhem. Žena tedy vyšla z domu narychlo, aniž si nazula gumové galoše. Hermelínovou pláštěnku slonovinového odstínu si kolem ramen upevnila divoce nesouměrným červeným uzlem a také řada dalších věcí toho večera naznačovala, že nutně potřebuje pomoc. Perlové zapínání kožených rukavic volně viselo. Neměla klobouk, jenž by ji chránil před chladem, a dokonce ani krajkový čepec, vyžadovaný společenskými ohledy. Čokoládově hnědé vlasy splývaly vlnu za vlnou v těch nejúhlednějších loknách, které jsem kdy viděl, a zvolna na nich tály bílé sněhové vločky.

Přihodilo se jí něco hrozného. Nepotřeboval jsem barman-
ský instinkt, abych to poznal. Oči Lucy Adamsové měly barvu lišejníku na kamenné zdi, se zelenými tečkami na šedém pozadí, a hleděly vytržetěně, jako kdyby zrovna spadla z paluby parníku do Hudsonu. Zaskočeně jsme se na ni s panem Piestem zadívali. Rty měla plné a okrouhlé, a když chtěla promluvit, pohyb úst jako by jí působil bolest.

Byla krásná. Tuto část příběhu zkrátka nemůžu zamlčet. Bohužel na tom záleželo. Patřila k nejkrásnějším ženám, které jsem kdy poznal.

„Stalo se vám něco, madam?“ zeptal jsem se konečně a vyskočil jsem na nohy.

„Potřebuji policistu,“ odvětila.

„Rozumím. Posadte se, prosím,“ vyzval jsem ji, zatímco pan Piest chvátal pro džbánek vody. Zdálo se, že příchozí nevidí židli, dokud jsem ji neuchopil za paži, a poté se pohybovala jako marioneta v rukou nezkušeného loutkáře. „Pomůžeme vám.“

„To doufám.“

Její hlas chraptěl hlouběji, než bych podle štíhlé postavy očekával. Zamrazilo mě z něj v zádech, jako kdyby měl moc vrhnout loď proti skaliskům. Bůh ví, že oné noci se potopilo dost plavidel plných Newyorčanů, kteří se již nevrátili domů. Přirozeně to nebyla její vina. Většina lidí to považuje za smůlu nebo osud. Případně za Boží dílo. Jenže pro mě to kdovíproč souvisí s jejím hlasem. Podle toho, jak zapůsobil na člověka, by dokázal odchýlit parník z kurzu na zrádnou mělčinu.

„Rozhodně nám můžete věřit, že se o to pokusíme,“ ubezpečil jsem ji vlídně. „Prostě mi to odvyprávějte jako příběh, a já věc vyřeším.“

Naše pohledy se střetly. Měla oči bledé jako břidlice.

„Stala se loupež.“

„Co vám ukradli?“ zajímal jsem se.

„Rodinu,“ odpověděla.

JEDNA

Zlo, na které si stěžujeme, je na vzestupu. Evropa zaplavuje naši zemi emigranty – Velká Británie vyčlenila pětadvacet milionů liber, aby do naší země vypravila jeden milion irských nuzáků, kteří budou soupeřit s americkou pracovní silou a zničí ji.

PAN LEVIN Z NATIVISTICKÉ AMERICKÉ STRANY,
CITOVÁN V NEW YORK HERALDU, 1846

Poznal jsem své město až příliš dobře.

Jsou i příjemnější nepřátelství. Pravděpodobně by mi nevadilo bydlet v nějaké malebné kamenné zřícenině na španělském pobřeží, ráno rozhodit sítě na lov sardinek a dlouho do noci poslouchat zatoulané kytarové melodie. Nebo mít krčmu v melancholickém anglickém městečku, nalévat pivo vdovcům a po večerech číst poezii. Nikdy jsem odsud nevytáhl paty, takže kdo ví? Moje znalost jiných míst vychází z knih. Možná bych našel město, s nímž bych se důvěrně seznámil, a přece ho měl rád. Doufám.

Ne, zdá se, že hlavní potíží spočívá v tom, že jsem policista ze Šestého okrsku na Manhattanu. Nevím o nikom jiném mezi měděnými hvězdami, kdo by měl za úkol nikoli hlídkovat, ale vyšetřovat spáchané zločiny, a zatím jsem si na povahu těchto zločinů nestačil zvyknout. Ani zdaleka.

Například na svatého Valentýna jsem se ráno vzbudil se zvláštním pocitem, že kdosi v našem téměř půlmilionovém městě porušil zákon, jen jsem nevěděl *kdo*. Předěšlého dne se v mé zatuhlé jeskyni v Hrobkách objevil vrchní velitel policie George Washington Matsell – náš nezpochybnitelný vůdce, jenž se podobá útočícímu nosorožci a pověřil mě rozplétáním záhad.

G. W. Matsell působí impozantně přinejmenším kvůli postavě, neboť měří přes šest stop a váží tři sta liber. Navíc shodou okolností díky intelektu a silné vůli budí dojem vlaku řídicího

se plnou rychlostí. Už před jmenováním naším velitelem býval význačným soudcem, a tedy známou osobností. Protože my měděné hvězdy jsme, mírně řečeno, pochybná banda trhanů, nyní je známý nechvalně. Jenže s touhle pověstí si příliš neláme hlavu.

Uslyšel jsem šoupání nohou a vzhlédl od stolu. Ještě před chvílí mi dveře připadaly přiměřeně velké. Alespoň pro člověka. Když v nich stanul vrchní velitel Matsell, scvrkly se v myši díru. Nehybně na mě zíral. Vrásky kolem jeho úst se změnilly v hluboké rýhy a ve světlých očích mu blýskalo. Dřív jsem stejně jako kolegové obcházel svůj rajon, vyhledával potíže a nepříjemně často je nacházel. Po té děsivé záležitosti s vrahem dětí z loňského srpna velitel rozhodl, že chce mít můj bystrý mozek stále k dispozici, a tak nyní sedím v Hrobkách a potíže mě vyhledávají buď prostřednictvím vzkazů od Matsella, nebo osobně. Sám nevím, co mě víc vyvádí z rovnováhy.

„Z jedné soukromé rezidence na Páté avenue číslo sto dva byl za neobvyklých okolností ukraden obraz nevyčíslitelné hodnoty,“ oznámil.

V žaludku se mi utvořil drobný, ale pevně utažený uzel.

„Najdete ho. Manželé Millingtonovi vás očekávají v devět.“

„Dobře,“ vydechl jsem.

„A najděte taky toho zloděje, pane Wilde,“ dodal přes rameno a mlčky vyrazil pryč, jako kdyby musel udělit rozkazy ještě celým praporům.

To se snadněji řekne, než udělá, přemítal jsem.

Patřil jsem k prvním měděným hvězdám, když městská rada loni v létě rozhodla o vytvoření policejního sboru. A toužil jsem zařadit se mezi ty nejlepší. Jenže práce pořád byla jako oblek, který mi nechce padnout, s plandavými rukávy a napínajícími se knoflíky, a každý nový problém mě přiváděl k otázce: *A jak mám tomuhle přijít na kloub?*

Je to nepřijemný pocit.

Kupodivu se mi pořád zdávalo o tom, že dělám za barem – že mi dochází rum a na opačné straně cedrového pultu se

spekulanti z Wall Street shlukují do syčícího a kroutícího se hadího klubka. Ne o ukradeném zboží, které nemůžu vypátrat, nebo o pouličních rvačkách, jež se mi nedaří ukončit. Ani o vraždách, které nedokážu vyřešit. A ve snech můj obličej ještě nebyval poznamenaný požárem, který zničil polovinu města, připravil mě o domov a majetek a zjizvil mě natolik, že by mě už v žádné slušnější nálevně nezaměstnali. Ve snech bylo mým jediným úkolem nalévat šampaňské přiopilým burzovním makléřům. Většinou jsem neměl žádné starosti.

Říkám *většinou*.

Taky se mi zdá o policejní práci, zhruba jednou do měsíce, a o loňském létu. Není divu. Jenže z těchhle snů mě trochu bolí hlava.

V každém případě jsem se hned pustil do přemýšlení nad úkolem, který mi Matsell přidělil. Od doby, kdy jsem přestal obcházet rajon a stal se *řešitelem velitelových zapeklých záhad*, jsem se ještě nezabýval zločinem proti sněhově bílé vyšší třídě. A ukázalo se, že adresa Pátá avenue 102 je co by kamenem dohodil od protivně úpravného Union Place Parku.

Taková čtvrt není nic pro mě – sám vlastním pět kusů nábytku a bydlím v pronajatém pokoji nad pekařstvím. Jenže když Matsell zavelí, musím jít.

Třináctého února ráno jsem vystoupil z drožky a zavrtěl hlavou směrem k působivému Union Place Parku. Naše parky se zpravidla během deseti let změní v rejdiště prasat a slepic. Avšak tento vzbuzoval díky zastřiženým keřům a uhrabaným cestičkám dojem až úzkostlivé pečlivosti. Chodníky šeptaly: *Buď vítán a kochej se, pokud sem náležíš*. Pod větvemi holých stromků jsem zpozoroval skupinku dívek, jimž zpod kožešinových kabátů vyčnívaly bílé krajky a které se smály ve slunečním světle ostrém jako nůž a šířily kolem sebe jeho odlesky s pomocí diamantů vetknutých do vlasů.

Kdybych byl v romantické náladě a pořádně si je prohlédl, možná by mě z nich nerozbolely oči. Vydal jsem se však na

západ po Šestnácté ulici a tvářil se, jako kdyby za oceánem ne-
žilo děvče, kterému už dlouho náleží devadesát procent mých
myšlenek.

Prvotřídní a třikrát destilovaná oslovská umanutost, nazval tuto
posedlost můj bratr Valentine. Bohužel si nemůžu pomoci.
Chtěl jsem kvůli ní vytáhnout do boje a dobývat města. Kdy-
by její mysl byla mapa, vzal bych saténovou stužku a svědomi-
tě jí vyznačil cestu, kudy se ubírají její úvahy. Abych vyloučil,
že k tomu skutečně dojde, spokojil jsem se s úlohou strážce
dveří, neboť její kuráž výrazně předčí její rozvážnost. Hlídko-
val jsem u křídlových oken pro případ, že by selhaly zámky.
A tak podobně.

Jenomže Mercy Underhillová byla v Londýně a já jsem byl
v Gotham, a tak jsem raději zaklepal na dveře na Páté ave-
nue 102.

Dvoupatrový dům z hnědého pískovce zřejmě nebyl star-
ší než pět let a jeho široké schodiště stoupalo v oblouku ke
dvěma sklíčeně působícím gryfům na podstavcích. Vyřezáva-
né týkové dveře, v okenních truhlících borovice, jejichž šišky
bůhvíproč zezlátly, a všechna volná místa na fasádě ozdobená
kamennými obličejí. Dokonce i střešní tašky vypadaly náklad-
ně. Gryfové se tam vůbec nehodili, podobně jako já.

Zkusil jsem zvonek. Ozval se gong, jako když volají císaře
k večeři, a dveře se otevřely. Jakmile mě majordomus spatřil,
zatvářil se, jako kdyby nahlédl do jatek.

Jistě, můj tuctový zimní kabát je ze šedé vlny a kdysi patřil
někomu jinému. A samozřejmě, horní pravá čtvrtina mého ob-
ličeje připomíná louži ztuhlého vosku. On však neznal celou
historii toho kabátu. Ani obličeje. Takže měl zachovat neut-
rální výraz, myslím.

Čekal jsem, až něco řekne.

Stál na místě, dokonale mlčenlivý, vysoký a opatřený licousy.

Přešel jsem tedy prsty po promáčknuté měděné hvězdě, kte-
rou jsem měl připnutou na klopě.

„Ach,“ pronesl, jako kdyby odhalil zdroj nepříjemného zápachu. „Předpokládám, že pro vás poslali, abyste zjistil, kde je ten obraz. Jste... *policista*.“

Bezděčně jsem se usmál. Už jsem si stačil zvyknout na znechucený tón lidí, kteří hovořili o nedávno vzniklé policii, i na výrazy jako *poslali pro vás*, ale teď mě zaujalo něco jiného. Během let za barem jsem vyslechl tisíce lidí ze stovek měst. Bral jsem to jako hru. Odhadovat jejich původ. Jednu z mnoha her. A Millingtonovi zřejmě nedokázali rozpoznat, když se chlapík z Bristolu snažil co nejlépe napodobit londýnský přízvuk, a jako vrchního sluhu zaměstnali námořníka. Pobavilo mě to. Stejně jako mě pobavila sotva viditelná dírka po náušnici v jeho bolteci.

„Jak se ve staré vlasti daří loďařskému průmyslu?“ zeptal jsem se.

Pokud jste nikdy neviděli, jak mořský vlk v livreji mění barvu na purpurovou a pak na ústřicově bílou, unikla vám ohromná věc. Licousy se mu prakticky postavily do pozorů.

„Tudy, pane, a... dejte mi, prosím, vědět, kdybych vám mohl být k službám.“

Vešli jsme do vstupní haly lemované portréty nezdravě vypadajících žen se psy, dětmi a výšivkami. Z protějších dveří se vyřítil energický, asi pětapadesátiletý džentlmen a pohlédl na zlaté kapesní hodinky. Podle všeho pan Millington.

„Dostavil se policista, pane,“ ohlásil bristolský majordomus.

„Výtečně! Jak se jmenuje, Turley?“

Turley otevíral ústa jako ryba na suchu. Ukončil jsem jeho utrpení a stvrdil naše nové přátelství záchrannou akcí.

„Jsem Timothy Wilde. Moc rád zjistím, co můžu udělat pro navrácení vašeho majetku.“

„Dobře,“ opáčil Millington a zamyšleně mi potřásl rukou.

„Snad jsem očekával něco jiného, když jsem vrchního velitele Matsella požádal o pomoc, ale jistě ví, co dělá.“

Nebyl jsem si jistý, na čí stranu se mám přidat, a tak jsem mlčel.

„Musím na burzu,“ pronesl nervózně. „Proto vás jenom uvedu do hudebního pokoje, tedy na – jak tomu říkáte? Místo činu, že?“

„Sám nevím.“

„Aha,“ řekl zmateně.

Pan Millington mě cestou informoval, že po vstupu do hudebního pokoje předešlého dne v šest hodin ráno se jejich služebná Amy zděsila. Millingtonovi milovali umění (místnosti, jimiž jsme procházeli, byly plné čínských váz, japonských zástěn a olejomalb víceméně zahálajících cherubínů) a nechávali každý den všechny artefakty oprašovat. *Zkontrolovat*, dodal jsem v duchu. Amy objevila mezeru mezi miniaturami visícími na stěně v hudebním pokoji. Po důkladném hledání uvědomili Matsella a ten na místo coby policejního slídiče vyslal mě.

Tohle nebude snadné, uvědomil jsem si pochmurně.

„Manželka je tou politováníhodnou záležitostí *mimořádně* rozrušená.“ Na okamžik se znovu objevily kapesní hodinky pana Millingtona. „Víte, kdo byl Jean-Baptiste Jacques Augustin?“

V mládí jsem vstřelil rozsáhlou knihovnu jednoho sečtělého protestantského kněze, a tak jsem odvětil: „Ten dvorní miniaturista? Později oficiální malíř francouzského krále?“

„Jistě, ano.“

„Jak ten obrázek vypadá?“

Dozvěděl jsem se, že dílko zobrazuje pastýřku ve slaměném čepci s růžovými stuhami, a mezitím jsme došli do pokoje, který musel být hudební, neboť obsahoval dva klavíry, postavené proti sobě jako při souboji, cello, několik okrasných louten a okřídlenou harfu o velikosti úklidové komory.

„Velice se omlouvám, ale opravdu už musím jít,“ uzavřel Millington. „Postaráte se, aby se tento policista dozvěděl odpovědi na všechny své otázky, vidíte, Turley? Sám nejlíp víte, co je třeba, pane Wilde.“

Nevěděl jsem. On však odešel tak rychle, že jsem neměl to potěšení mu to sdělit.

Jakmile pánovy kroky utichly, Turley se omluvně zatahal za vousy. „To předtím, pane, netušil jsem –“

„Pro mě za mě, můžete být třeba královna ze Sáby. Tady od vás navíc očekávají, že budete připomínat mrtvého soudce nejvyššího soudu. To, že jste neoklamal mě, ještě neznamená, že vám to dokonale nevychází s nimi. Pomozte mi rozluštit tuhle věc, a pustíme to celé z hlavy.“

Usmál se a předvedl křivé zuby, které nikomu neukázal ode dne, kdy ho tu zaměstnali. „Tomu říkám slušná hra, pane Wilde. Předpokládám, že chcete začít prohlídkou pokoje.“

Usoudil jsem, že to není špatný nápad, a rozhlédl jsem se. Po nástrojích, arkýřových oknech, růžových závěsech a šklebících se dracích nad krbem. Potlačil jsem vzdychnutí.

Vypadalo to jako pokoj.

Jedna malba očividně zmizela. Na stěně visela sbírka jedenácti miniaturních portrétů, většinou růžolících hodnostářů, ale také bezduchého růžolícího rolnictva. Obrázků však mělo být dvanáct. Třetí zprava ve druhé řadě chyběl a zbylo jen zašpiněné místo na neotírané papírové tapetě a tmavé šmouhy na jejím vzoru čajových růží. Tři krátké rovnoběžné šmouhy jako od popela. Naklonil jsem se blíž a prohlížel si mezeru.

Vypadalo to jako mezera.

Mírně jsem pokrčil obočí přiléhající k jizvě a vydal se prohlédnout zámky obou dveří do místnosti. „Turley, vrchní velitel mluvil o *neobvyklých okolnostech*.“

„Sám jsem je označil za zvláštní, pane. Tento pokoj byl o půlnoci, když jsem šel na noční kontrolu, zamčený. Já mám jeden klíč, pan Millington má druhý a třetí má hospodyně paní Thorntonová. Žádný z nich se neztratil. A na příkaz pana Millingtona nás všichni prošacovali od hlavy k patě. Copak by někoho napadlo krást ten pitomej obrázek?“

Přešel jsem ho pohledem a odešel jsem od druhého – zřejmě neporušeného – zámku. Jeho vznešené londýnské samohlásky se zatím docela rozpustily v bristolské řece Avoně. Skoro jsem ho za to měl rád.

„Některé mají velkou cenu. Ta miniatura rozhodně. Předpokládám správně, že dřív se nic neztratilo?“

„Nikdy, pane. Nikdo z nás ty peníze nepotřebuje, aspoň ne tolik. Krmí nás tady dobře, tři dny v roce můžeme marodit, o Vánocích dostáváme odměny. A všichni musíme podporovat rodiny doma a ve městě dennodenně přibývá dalších deset tisíc Irů. Byl bych blázen, kdybych riskoval propuštění bez doporučujícího dopisu.“

Irové skutečně zaplavovali New York, jako kdyby se v každé dešťové kapce každé bouře skrýval jeden Donelly nebo McKale. Nikdo je neměl rád – nikdo kromě demokratů jako můj bratr Valentine, jimž nejvíc záleželo na irských hlasech – a určitě je neměli rádi sloužící britského původu, kteří by se mohli během okamžiku ocitnout na ulici, pokud by se jejich páni náhle rozhodli šetřit. Rozuměl jsem Turleymu. Jeho nepřátelství aspoň mělo reálný základ, na rozdíl od zuřivé protikatolické zášti, která mě tak dopaluje.

Jenomže vloni Iry postihl hladomor, neboť přišli o úrodu brambor. A teď nastala zima a od tohohle chlapíka nikdo nemohl očekávat soucit. Já mám irské přátele, kolegy od měděných hvězd, a vím, jaké to je, když člověk nemá co do úst. Jednou Val k večeři podával rozbředlou zeleninu, kterou vyškrabali z hrnce v nějaké restauraci, zbytek okousané vařené kukuřice a tři jedlé kaštiny, nalezené na ulici. Můj starší bratr dal dva kaštiny mně a jeden sobě, vše osolil, opepřil, rozdělil na talíře a prohlásil za salát.

Bylo to nepřesvědčivé.

„Když jste zamykal, nevšiml jste si něčeho podezřelého?“

„Je mi líto, ale nemůžu říct, že bych se nějak zvláště rozhlížel. Poslední šla do pokoje paní Millingtonová po snídani.“

„A vejít se dá jedině těmito dvěma dveřmi a dvěma okny, pokud neexistuje duplikát klíče.“ Uvolnil jsem zástrčku na jednom arkýřovém okně.

„Ano, pane. Ale vy od policie byste přece mohli poznat, jestli si od klíče někdo udělal duplikát, ne?“

Rozmrzele jsem se kousl do rtu, vyklonil se z okna a z mrazu mě náhle pálilo v očích. Nacházeli jsme se v prvním patře a po cihlové boční stěně domu, obrácené do úzké uličky, šplhal jediný výhonek. Druhé okno bylo nad rušnou Pátou avenue. K oběma by člověk stěží vyšplhal nepozorován a stejně byla zamčená.

Vrátil jsem zástrčku na místo a zaměřil jsem se na to, v čem vynikám: na příběhy a na lidi, kteří mi je vyprávějí.

„Mají Millingtonovi nějaké děti?“ nadhodil jsem zamyšleně.

„Děti ne. Jenom dvě sady korunovačního porcelánu, tučet wiltonských koberců, pět –“

„Nemá pán domu nějaké zlozvyky? Sázení, ženské?“

Turley odfrkl. „Pro něj je zábava válet se v penězích, jako kdyby to bylo hejno sardinek. A jde mu to, jak vidíte. Líp než většině ostatních.“

„A paní Millingtonová? Co takhle nějaké dluhy?“

„Dostává kapesné. Dělá to sto dolarů za měsíc, kromě prosince. To dostane dvě stovky, asi kvůli sváteční náladě.“

Jak příhodné, pokud by se jí zachtělo desáté stříbrné vázy ve tvaru labutě. Podíval jsem se na devět váz na krbové římsě; z ptačích krků šikmo vyčnívala poupata skleníkových fuchsii.

Pak jsem zahlédl cosi znepokojivějšího: nad krbem viselo zrcadlo.

Netvrdím, že můj obličej před tím výbuchem stál za to, aby ho tesali do mramoru. Ale tváře jsou osobní a já bych tu svoji měl radši v původním stavu. V zrcadle jsem viděl linii špinavě blondatých vlasů, převrácený půlměsíc nad bradou, nad ním úzké zakřivené rty, rovný nos, hluboko zasazené zelené oči. Jenže jsem zároveň spatřil zacelenou jizvu přes celý spánek, připomínající hladinu, kterou zvlnila vržená mince.

„Teď služebnictvo,“ začal jsem a odvrátil zrak. „Povězte mi o nich.“

„Já, k vašim službám, pane Wilde,“ pustil se do vypočítávání na prstech. „Paní Thorntonová, hospodyně. Agatha, kuchařka. Amy, Grace, Ellen, Mary a Rose, služky. Stephen a Jack,

komorníci. Lily, ta myje nádobí. To je bez kočího a podkoních, kteří spí v hostinci.“

„Napadá vás o někom něco... zajímavého?“

Turley přemítal. Upnul jsem se ke vzdálenému majáku naděje.

„Agathu píchá v koleni, když se blíží bouřka,“ odpověděl. „To je vždycky hrozně zajímavé. Dneska ráno to skoro nemohla vydržet, takže nás čeká ohromná mela, pane Wilde.“

Neměl tušení, jak blízko je pravdě.

Než jsem vyslechl všechno služebnictvo a odpoledne sklesle opustil dům na Páté avenue 102, přece jenom jsem se dozvěděl několik zajímavých věcí.

Především, domácností se přehnala panická vlna vzájemného obviňování. Podle Ellen, služky z přízemí, kterou jako by podle londýnského přízvuku právě vylovili z Temže, miniaturu musela ukrást Grace. Protože, zkrátka, *jen se na ni koukněte*. Podle služky z patra Grace, malé černé dívky, která celou dobu stála s rukama složenýma za zády, to jistě udělala Ellen. Protože Ellen mluví tak zvláštně, kdo mluví zvláštně, je Ir, a *všichni vědí, co jsou Irové zač*. Potom Ellen označila Grace za namyšlenou couru, co jde s každým barevným pobudou ve městě, a Grace prohlásila, že Ellen je sušená švestka, o kterou nikdo ani nezavadí, natož aby se o ni ucházel nebo si ji vzal.

Když jsem odcházel, měly v očích slzy a lítostivě na sebe hleděly přes kuchyňský stůl. Obě přišly o přítelkyni.

Pak jsem se zastavil v hostinci na Patnácté avenue, kde bydleli kočí a podkoní Millingtonových. Grace skutečně měla nápadníka: jednoho ze dvou černých čeledínů. Jmenoval se Jeb, dvořil se jí každé odpoledne a hodlal si ji vzít, až našetří peníze na farmu v Kanadě. Bílý kočí při našem loučení naznačil, že by to mohl být Jebův motiv.

To se dalo čekat.

Černoši jsou v těchto končinách obviňováni z krádeží každých zhruba deset vteřin. Skoro stejně tak často jako Irové

z čarodějnictví. A já jsem se svobodnými černochoy prožil na přívozech, v restauracích i na jiných místech příliš mnoho na to, abych nad nimi ohrnoval nos. Rozčiluje mě to. Mají stejnou mučivou ctižádost, která nutí Iciky šestnáct hodin denně šít. Navíc jsem v mládí často navštěvoval faru Underhillových a sotva byste našli zatvrzelejší klan abolicionistů.

Rozhodl jsem se tedy pustit výslechy z hlavy a jít na to jinak.

A přece... služebnictvo mě naprosto ničím nepřekvapilo. Město hraje se svými obyvateli krutou hru, a kdo se rychle nechopí židle, jakmile přestane hrát hudba, toho čeká buď pomalá, nebo rychlá smrt. Prostě tady není *dost* pro všechny. Není tu dost práce, dost jídla ani dost zdí překrytých střechami. Snad by se dostalo na každého, kdybychom osídlili polovinu Atlantiku. Ale dneska židle ani zdaleka nestačí desetitisícům, které se tlačí do předpokoje a chtějí zkusit štěstí. A pokud je jedna židle z tuctu označená PRO BAREVNÉ a zároveň na ní visí cedulka PRO IRY...

Pak je otázka, kdo koho dřív vystrnadí.

Po sledi s bramborami v nejbližší jídelně jsem se vrátil do domu, abych pokračoval v pátrání, a s bušícím srdcem jsem prohledal pokoj paní Millingtonové, která vyrazila do ulic s jakýmsi pozvánkami.

Obrázek jsem nenašel.

Šel jsem domů a vypil tři sklenice novoanglického rumu. Považoval jsem to za rozumné.

Když potom přišlo ráno 14. února a vysoké bezmračné nebe připomínalo šedivé plátno, měl jsem pocit, jako kdyby mě čekala cesta k holiči, který mi vytrhne zkažený zub.

Odkopl jsem příkrývku. Bydlím nad obchodem nazvaným Jemné pečivo paní Boehmové, což znamená, že mi přes zimu podlahu vyhřívají pece mé domácí. Bůh jí žehnej za ten věčný červen. Podnájem je navíc skromně vybavený: pod oknem postel z druhé ruky, stůl, který můj bratr zachránil při požáru, židle nalezená v příkopě, koberec z půdy paní Boehmové. A konečně komoda, kvůli níž jsem zatnul zuby a koupil ji,

jakmile jsem ve svých úhledně složených šatech už počtvrté našel místní hmyz. Místnost však nepůsobí prázdně, nejspíš proto, že stěny jsou polepené uhlovými kresbami. Když mám nějaké potíže, črtám si.

Kreslím hodně.

V malinké „ložnici“ nejsou okna. Se svolením paní Boehmové jsem ji tedy obložil policemi. V současné době na nich mám pět knih, ale tím jsem neskončil. Jsem zvyklý na mnohem větší zásobu.

Nachází se tam také zvláštní věc, která není tak docela knihou: dlouhý rukopis, ve kterém jsem zaznamenal události loňského léta, což mi připadalo vhodnější než o nich z plných plic křičet na nějakém náměstí.

Vloni v srpnu do mých kolenou narazila dívka jménem Ptáčátko Dalyová. Byla odvážná, vystrašená a nevysvětlitelně zalitá krví a já jsem si s ní věděl rady asi jako s porouchanou mlátičkou na obilí nebo zraněným vrabcem. Ale po tom velkém požáru jsem byl sám na dně. Můj svět zmizel. A tak jsem s Ptáčátkem mluvil, jako kdyby nebyla dětskou prostitutkou, a ona se na mě dívala, jako by neviděla zrůdu, a nějak to fungovalo. Prchala před bordelmamá Silkie Marshovou, která má hezký obličej a zlaté vlasy, ale podle všeho jí schází srdce.

Vylíčil jsem všechno – i nepopsatelný masový hrob v lesích, ke kterému mě dovedla Ptáčátko. Na rozdíl od sepisování policejních hlášení, které nesnáším, slova jako by sama pod tlakem prýštila z mého pera. Nemám ponětí, co s tím stohem pergamentu udělám, ani proč jsem ho nespálil hned po zabodnutí tečky za poslední větu. Jenže lidé bývají dost nevyzpytatelní a já nejsem výjimka. Proto rukopis pořád leží na polici.

Ptáčátko dosud poletuje mými myšlenkami jako světluška zšěrelou oblohou a já jsem za to rád. Dost často ji vídám osobně a z toho mám ještě větší radost. Je mnohem rozumnější než já. Občas si nečekaně vzpomenu také na madam Marshovou a její úsměv. Nepůsobí hrozivě, spíš jaksi lhostejně. Jako kdybych byl sloupcem číslic, které je třeba sečíst, nebo rybou

k večeři. A když se má mysl zatoulá k Silkie Marshové, zavírám dveře do ložnice, jako kdyby mě rukopis o ní sledoval přízračnými očima.

Ráno 14. února byly mé pocity právě takové, abych dveře s tlumeným prásknutím zabouchl.

Oblékl jsem se, sešel dolů a spatřil paní Boehmovou, která s očividným uspokojením přejížděla válečkem po kulaté hroudě těsta. Ve vzduchu se vznášela vůně medu a droždí.

„Dobré ráno,“ pozdravila mě, aniž zvedla oči.

Když se na mě domácí ani nepodívá, kdovíproč mě to uklidňuje – jako kdyby *očekávala*, že tam někde budu, a protože není překvapená, vím, že jsem na správném místě. Paní Boehmová má velké, nápadně široké oči, jejichž světlemodrý odstín by se hodil spíš pro šaty příliš často sušené na červnovém slunci, a dříve mě jimi soustavně sledovala. Celkem přívětivě. Nyní bych mohl do dveří vejít s pochodovou kapelou a ona by dál prosívala mouku. Její vlasy vypadají v nevalném světle plynové lampy šedivě, avšak ve skutečnosti jsou slámově žluté a visí jako vrbové proutí. Zjistil jsem, že hovořím ke kšticí na jejím temeni.

„Dobré ráno. Co to děláte?“

„*Hefekranz*,“ odpověděla vesele. „Zvláštní objednávka. Němci odvedle budou slavit narozeniny. Dává se do toho cukr, droždí, vejce. Hodně hutné. Těsto zapletete a strčíte do pece. Dělán je moc ráda. Odhalil jste v poslední době nějakou nepravost?“

Domácí se roztomile zajímá o městskou senzační literaturu. A tím pádem také o mou práci.

Cestou ke dveřím jsem sáhl pro včerejší rohlík sypaný semínky. „Nedaří se mi ani najít jeden malý obrázek.“

„Ale nakonec to zvládnete,“ zavolala za mnou a s dětským úsměvem pokračovala v hnětení.

Vzápětí jsem si uvědomil, že bych za to pousmání plné optimismu byl ochoten draze zaplatit. Aniž bych si to uvědomoval,

potřeboval jsem ho. Na prahu jsem se zastavil a zamrkal do rozbřesku.

Neměl jsem sebemenší ponětí, kam se vydám.

Zachmuřeně jsem obkroužil několik bloků, přičemž jsem se vyhýbal chorobnému pachu Five Points a dumal nad marností případného návratu k Millingtonovým. Potom mi to však došlo: Znímám někoho, jehož největší vášní je *nalézání věcí*. Ztracené předměty jsou pro něj uctívanými relikviemi a záznamy ze zastaváren svatými knihami.

Jakob Piest se totiž věnuje právě *nalézání věcí*.

A tak jsem po Elizabeth Street zamířil do rajonu pana Piesta. Cestou jsem si skoro pohvizdoval a naprosto jsem neměl tušení, že s panem Piestem potkáme toho nejvíce fascinujícího člověka, kterého jsme kdy poznali.

DVA

Založením je černoch veselý, přizpůsobivý a pohodlný a všechny národy, ze kterých sestává tato rasa, tvoří dohromady jedinečnou odchylku intelektuálního charakteru, jejíž nejzazší podoba je nejnižším stupněm lidstva.

DR. SAMUEL GEORGE MORTON, CRANIA AMERICANA, 1839

Jsem ta nejbělejší bílá vrána v New Yorku: k politice mě váže stejný vztah jako většinu lidí k chlěvské mrvě, kterou si oškrobávají z bot. Můj odpor vyplývá ze skutečnosti, že jsem si většinu života myslel, že můj bratr, tedy významné kolečko ve stroji Demokratické strany, je stoprocentně odporný. Mýlil jsem se – Val je odporný jenom ze tří čtvrtin. Ale když mi opatřil práci u měděných hvězd, dokázal svého značně nepolitického sourozence umístit jen do Šestáho okrsku.

Jmenování vyžadovalo, abych ve svém okrsku také bydlel, stejně jako všichni policisté. To byla nepříjemnost, protože dosud jsem se k této čtvrti stavěl jako všichni ostatní: vyhýbal jsem se jí. Teď mám útulné pokoje a domácí, která mi večer bez ptaní nalije lehké pivo, a jiné bydlení rozhodně nehledám. Navíc to mám do Hrobek jen pár bloků. Ani to však okolí na kráse nepřidá.

Když jsem toho rána kráčel k rajonu pana Piesta, odbočil jsem na Bayard Street a spatřil, jak si dvě irské dívky s ohnivými vlasy předávají svůj jediný pár bot. Menší stála ve zmrzlé rozježděné kaši na chodníku a prsty na nohou měla perletově bílé, zatímco starší sestra se jí opírala o rameno a zouvala si polorozpadlé mokašiny, aby se v jejich nošení mohly vystřídat.

Zarudlé prsty jsou první známkou omrzlin. Bílé jsou ještě horší. Právě za taková děvčata Mercy ze všech sil bojovala, riskovala zdravím pro drobné kostlivce se zorničkami jako ústí hlavních, a já jsem teď nechápal, jak bez ní děti z Manhattanu

dokážou přežít. Sevřelo se mi hrdlo, ale protože jsem neměl peněz nazbyt, prošel jsem kolem nich. Desítky Irů v modrých sakách s mosaznými knoflíky proudily ze Šestého okrsku otupěle hledat jakoukoli práci. Většinou bez rukavic a kabátů. Působili optimisticky jako nosiči rakví a chvěli se v beztlížném ranním světle.

Když jsem došel na Chatham Street – neboli do Jeruzaléma, jak jí mnozí přezdívají – uviděl jsem zvolna jedoucí káry naložené rolemi bavlněných látek a zastavárny holandských Iciků, nad jejichž dveřmi byly namalované tři zlaté koule. Zaměstnanec starostovy kanceláře, nesoucí ceduli POZOR NA FALEŠNÉ DRAŽBY, skoro uklouzl po kryse rozdrcené kolem vozíku, z jejichž vnitřností se ještě kouřilo. Před založením policejního sboru býval můj přítel Jakob Piest nočním hlídačem a soukromým vyhledávačem ztraceného majetku, a proto ho vrchní velitel Matsell nechal hlídkovat v centru manhattanského překupnictví kradeného zboží. Většina obchodů na Chatham Street si zaslouží stejnou úctu jako kostely. Prodávají svíčky, koření, pušky z druhé ruky, šperky od vkusných po podřadné. Pár jich však žije ze ztracených věcí a zboží se v nich ztratí během okamžiku.

A pan Piest je zná stejně důvěrně jako hřbety svých rukou připomínajících humří klepeta.

Našel jsem ho docela rychle. Hned za ostrým nárožím Chatham Street a Pearl Street jsem spatřil nápadně nachýlenou postavu, vykračující si v obrovských holandských botách. Přejel jsem pohledem po pavoučích nohách a hubeném trupu v rozedraném černém kabátu. Nad tím vším se vznášel obličej bez brady, korunovaný živými chomáči šedivých vlasů a odřeným cylindrem. Měděnou hvězdu na klopě potřísnila kapka omáčky, což nebylo zcela neobvyklé.

„Pane Pieste!“ zavola jsem. „Potřebuju laskavost, pokud máte čas.“

Strážník nasadil široký úsměv. Procupital kolem pouličního prodejce s otevřenou krabicí plnou nití, kalendářů a hracích kostek a zapumpoval mi rukou.

„V kteroukoli denní i noční hodinu, pane Wilde. S potěšením.“

„Řeším případ na Páté avenue. Zmizel originál Jean-Baptista Jacquese Augustina, malá studie pastýřky. Mohl byste mě provést po pár frcech?“

Jeho načechrané stříbrné obočí nadskočilo. „Jistě, samozřejmě. Vynasnažím se a pustíme se do toho třeba hned. Co přesně myslíte těmi *frcy*, pane Wilde?“

„Promiňte, to byla hantýrka,“ omluvil jsem se a zvedl ruku ke rtům.

Když vyšetřuji zločiny v Šestém okrsku, vybavují se mi výrazy z hantýrky, tedy z argotu zlodějů a dalších kriminálních živlů. A používám ji také v hovoru s jediným zbývajícím příbuzným, který mě ji navíc naučil. Je to styl a zároveň šifra, ale slang postupně proniká do běžné angličtiny – jednoho dne bude celá země říkat kuplířům *pasáci* a kapsářům *chmatáci*. Přidávají se další a mluva spodiny se může stát módou. Zatímco já mívám z hantýrky dost nepříjemný pocit, Valentine si to ani neuvědomí, když do ní přejde. To bych si rovnou mohl obléct květovanou vestu a mezi zuby posouvat pahýl doutníku, jak to dělají hejsci z Bowery.

„Celý minulý týden jsem se točil kolem těch zatracených padělatelů z Orange Street. Dočista jsem zapomněl, jak mluví spořádaní Američané,“ přiznal jsem. „Zastavárny. Ukážete mi nějaké zastavárny, kde by mohli přechovávat obrazy?“

„Pane Wilde,“ vykřikl ten báječný starý blázen, „myslel jsem, že mě žádáte o *laskavost*. Co myslíte, že ve svém rajonu dělám normálně?“

Vydal se na cestu a já jsem ho následoval. Kromě obvyklého zboží většina prodejců samozřejmě nabízela také valentinská přání. Ohybná cedule na obchodním domě Turner & Fisher nabízela zcela původní verše a ve výkladní skříni seděl chudokrevný univerzitní student, který podle přání na místě vystříhl poezii moudrou, satirickou, zamilovanou, komickou, ironickou i záhadnou. Napadlo mě, že jeden *Valentine* mi v životě

úplně stačí, a zapřisáhl jsem se: *Ať do mě uhodí blesk, jestli někdy podepíšu básničku, kterou pro Mercy místo mě spíchl nějaký holo-brádek*, když vtom mě pan Piest začal tahat do prvního z několika krámů, jež prodávaly věci z druhé ruky a páchly po zatuhlých látkách a cídidle.

Se zájmem jsem se rozhlížel. Ve všech zastavárnách byly police od podlahy ke stropu a majitelé, jejichž kůže připomínala pergamen, který by se na slunečním světle rozpadl. Spatřil jsem želvovinové hřebeny, břitvy s perleťovými rukojetmi a podivně zakřivené nože z Východu. Sebemenší mezeru vyplnily knihy. Zaprášené a plesnivé svazky se opíraly o konvice, hrnce, lampy či hodiny a v jednom pozoruhodném případě se kupily u nohou vycpaného grizzlyho s nádherným perlovým náhrdelníkem.

„Donesla se mi krajně *znepokojivá* zpráva o jednom vašem konkurentovi tady z ulice, pane De Groote,“ zašeptal pan Piest hlasitě do jedné takové jeskyně. „Povídá se, že pan Duitscher – o kterém oba víme, že nemá žádné zábrany a je hanbou celé Chatham Street – nedávno přišel k obrazu. K velice *malému* obrazu pastýřky od Jean-Baptista Jacquese Augustina. Věřil byste, že se pokusí prodat předmět tak nezaměnitelný, že tím ohrozí *celou čtvrt?*“

„To by Duitscherovi bylo podobné,“ souhlasil De Groot. „Ale nic jsem o tom neslyšel.“

„Mohu si tedy – čistě jako zákazník, protože se kvapem blíží narozeniny mé drahé matky,“ šveholil starý policista, „prohlédnout obsah vašeho trezoru?“

„*Natuurlijk.*“ De Groot se bezzubě usmál.

„*Ik dank u vriendelijk,*“ odpověděl můj přítel.

A tak to šlo ve všech zastavárnách. De Groot, Duitscher, Smith, Emerik, Kiek ani Johnson o miniatuře nic nevěděli. V jednom obchodě jsme objevili stříbrný čajový servis s podezřelým monogramem. Ukázalo se však, že patřival jakémusi makléři, jenž dal nakonec přednost rychlému seznámení s řečkou před pomalým seznámením s hladem.

Pokud šlo o obraz, nezískali jsme sebemenší stopu.

Nakonec jsme nechali Chatham Street za sebou a stanuli na okraji ošklivé skvrny na tváři Manhattanu, jíž je City Hall Park. Já jsem propadal skepsi, zatímco Piest horečně přemýšlel. Vpravo od nás stála radnice a městský archiv uprostřed zimní pustiny zbavené dobré nálady, listí a důstojnosti. Slunce už stálo vysoko. Pouliční mládež, přistěhovalci a narkomani se trousili zpod holých stromů, kde se včera uložili ke spánku na kamenných schodech a do hnízd ze suché trávy. Fontána, jež v horkém létě vyschla a byla plná mrtvých pulců, teď přímo na jih od nás pronásledovala kolemjdoucí až k Broadwayi ledovou vodní tříští. Napadlo mě, že teplouši, kteří se tam dřív scházeli – muži sdílející s jinými muži intimnosti namísto pár sklenic rumu –, si museli najít jiné shromaždiště. Cesty newyorských fontán jsou nevyzpytatelné. Možná sadistické.

„Děkuji za pomoc.“ Zvedl jsem si límec kabátu a upravil šálu pod ním. „I když se tahle metoda neosvědčila tak, jak jsem si přál.“

„To vskutku ne! Naštěstí je hned tady za rohem na William Street hospoda, kde podávají solené hovězí s pampeliškami. Nejlepší bude najíst se a promyslet to.“

„Nemůžu vás dál zdržovat od práce,“ namítl jsem.

„Mám noční službu, začíná v šest večer,“ odvětil přes rameno a vlasy kolem jeho hlavy připomínaly výbuch stříbrné rachejtle. „A ta předešlá mi zrovna skončila, v deset. Máme spoustu času.“

Tmavé boxy vyvýšené o jeden schod nad podlahu se táhly podél všech stěn Calvereyho amerického hostince. Spíš to byly výklenky s hnědými plyšovými závěsy. Podnik působil zatuchle a lacině, avšak solené hovězí s povadlou zimní zeleninou bylo velice poživatelné. Mezi námi hořely dvě svíčky. Pak Piest odstrčil naše prázdné talíře stranou a částečně zatáhl závěs pokrytý pavučinami.

„Proč by to nemohl mít na svědomí někdo ze služebnictva?“ nadhodil a pustil se dřevěným párátkem do rozeklaného pohoří tvořeného zuby. Netušil jsem, co mezi nimi hodlá najít. Ale držel jsem mu palce.

„Mohl. Jenom je... nepravděpodobné, že by někdo z těch, se kterými jsem mluvil, riskoval místo. Ovšem není to vyloučené. Můžu se plést jako kdokoli jiný.“

„Ne, jako kdokoli jiný ne, pokud je mi známo.“

„Ta malba je v každém případě *pryč*.“ Sklonil jsem zrak k zadní straně denního jídelního lístku a začal na něj špačkem tužky, který jsem vylovil z kapsy, črtat hudební místnost. Nejspíš z čirého zoufalství. Kreslení mě uklidňuje. „V pokojích služebnictva jsme ji nenašli, takže pokud to udělal někdo z nich, už nás stačil napálit. Jak moc se dá věřit těm zastavárníkům?“

„Řekl bych, že mezi nimi probíhá něco jako nekonečná šachová partie o dvanácti hráčích.“ Piest zasunul čtyři prsty na každé ruce do opačného rukávu kabátu. „Ale většinu jich znám patnáct let. A znám jazyk Holanďanů i Icíků. Víte, otec byl Žid. Obávám se, že ten obrázek neputoval obvyklou cestou do zástavy.“

V rozpacích jsem provedl pár výpočtů a uvědomil si rozpor mezi tím, co jsem věděl o přítelově policejní kariéře, a slovy *patnáct let*.

„Kolik vám vlastně je?“ zeptal jsem se bez přemýšlení.

„Sedmatřicet. Proč se ptáte?“

Cítil jsem, jak mi klesá čelist, a rychle jsem ústa zavřel, takže jsem musel vypadat, jako kdyby mě pod stolem chytla křeč do nohy. Nebyl to nejlepší výkon. Ale policejní práce člověku zřejmě přidá na věku podobně jako mořeplavba nebo vydělávání kůží. Já jsem v osmadvaceti měl ty největší radosti teprve před sebou. Dumal jsem, jak svoji otázku vysvětlím, ale pan Piest se naštěstí zadíval na skicu pokoje.

„Pane Wilde, nepochybně máte talent,“ zvolal. „Tohle se vám moc povedlo. A co Millingtonovi?“

„Pan Millington šel rovnou za vrchním velitelem. Tvářil se zklamaně, když jsem se dostavil já. A paní Millingtonová... ne. Prostě ne. Je stejně vyšňořená jako její dům.“

„Takže to ukradl někdo neviditelný,“ uchechtl se Piest. „Duch se zálibou v umění.“

Usmál jsem se té pošetilsti. Pak jsem se zarazil uprostřed stínování okrajů krbu.

Cosi mě napadlo. Nebo se k tomu schylovalo.

„Pane Wilde?“

Zavřel jsem oči a přejel si po nich prsty. Byl to spíš instinkt než nápad. V New Yorku je však spousta neviditelných bytostí. Chodíme kolem nich každý den. Jsou mlčenlivé jako dlažební kostky a nenápadné jako závan vůně nebo stíny našich čnicích kamenných pomníků. Přehlízíme je a nevěnujeme jim pozornost. A jeden druh neviditelných do toho pokoje jistě chodil často. Vzhledem k uspořádání místnosti to vyžadoval zákon.

„Ta zeď nebyla *špinavá*!“ vykřikl jsem a udeřil pěstmi do stolu. „Jsem hlupák. Služebnictvo ji pochopitelně otírá i pod obrazy, jinak by dostali co proto. Já jsem takový *hlupák*.“

Pan Piest na mě zíral širokýma očima jako čerstvý garnát. Nejspíš uvažoval, jestli nemůžu vzplanout.

„Takže ta dotyčná zeď byla... čistá?“ otázal se.

„Je polovina měsíce.“

„Pane Wilde, není vám nic?“

„Grace. Grace je jedna ze dvou služek z patra. Jistě. To je přece podstatný rozdíl. Jestli mám pravdu a –“

„Myslel jsem, že jste říkal, že to neudělal nikdo ze služebnictva.“

„Neudělal.“ Položil jsem na stůl šilink a Piest učinil totéž. „Pane Pieste, mám takovou naivní teorii. Pravděpodobně je mylná a vy kvůli ní přijdete o odpolední spánek. Ale klidně pojdte se mnou.“

Zvedl jsem se a tak trochu jsem doufal, že si před další šestnáctihodinovou službou dopřeje krátký odpočinek.

Ale kdeže. Ten chlapík je blázen a úplňkem popletená venkovská sova. Nejednou jsem mu za to musel poděkovat.

„Pro naivní teorie mám slabost. Vedte mě, pane Wilde,“ pronesl pan Piest a jeho těžké boty zadupaly po bezmocné prkené podlaze. „Spánek přenechme mrtvým, protože nemají jinou zábavu, a potírání zločinu v Šestém okrsku ať se ujmou měděné hvězdy!“

Drožka nás vysadila na Páté avenue 102 krátce po druhé hodině odpoledne. Obloha mezitím zlověstně zešedivěla jako vnitřek škeble a já jsem nepotřeboval kuchaččino kouzelné koleno, abych poznal, že co nevidět začne sněžit. Minuli jsme přední vchod s ponurými gryfy, jelikož jsem netoužil po nikom z Millingtonových. Potřeboval jsem bristolského majordoma Turleyho, svého nového důvěrného společníka, a proto jsem kráčil za dům. Piest klusal za mnou, límec kabátu zvednutý proti klidnému, avšak mrazivému vzduchu.

S nadějí jsem rozezněl služební zvonek. Objevila se Ellen, služebná z přízemí. Oči měla kalné a zřejmě nechtěla nikoho vidět. Vsadil bych se, že ani sebe.

„Musím mluvit s Turleym, Ellen. V tichosti, ano? Doufám, že to brzy skončí.“

„Opravdu, pane Wilde?“ zeptala se.

„Opravdu.“

Vystřelila od nás jako zajíc. Sotva za dvě minuty před námi stanul Turley s naježenými licousy.

„Pan Wilde. Jak nečekané.“ Vrátil se k pánovitému londýnskému přízvuku, patrně nemohl riskovat, že ho v zadní uličce někdo uslyší hovořit jinak.

„Turley,“ oslovil jsem ho tiše, „prosím vás, nepřemýšlejte o tom, na co se vás budu ptát. Dobře? Já položím otázku, vy odpovíte a pak na ni zapomenete.“

„Nemám sebemenší pochyby o své schopnosti zachovat mlčení, pane.“

„Výborně. Tak poslouchejte. Gracein nápadník, Jeb, ji navštěvuje každý den?“

Turley rozmrzele přimhouřil oči. „Ano, každý den. Nosí všíelijaké básničky. Před hodinou přinesl valentinku. Vše se děje za denního světla a ve vší počestnosti, což můžu dosvědčit já nebo hospodyně.“

„Samozřejmě. A služebné Grace a Amy mají na starosti pokoje v patře, včetně hudebního?“

„Tak moment,“ ohradil se Turley ostře, „zjevně jste si vytvořil mylný –“

„Kdy jste naposledy čistili komín a sopouch v hudebním pokoji?“

Zarazil se.

Newyorčané se děsí požárů. Zejména poté, co loni v červenci lehla polovina centra popelem. Požáry v oblíbenosti soupeří s neštovicemi a zákon domácnostem nařizuje, aby si jednou měsíčně nechaly vyčistit komín, na což dohlíží kominický mistr. Samotné čištění vykonávají vyzáblí chlapci, kteří jako by trvale zůstávali dětmi. To proto, že si ve zralém věku dvanácti let najdou jinou práci, jelikož se už nevejdou do těsných prostorů – nebo do té doby zemřou. Kominíci jsou neviditelní. Přehlédnete je jako komára. A kominíci, Bůh jim pomáhej, jsou do jednoho barevní kluci. Pokud na tomhle ostrově existuje bílý kominík, já jsem ho neviděl.

„Lidé si nechávají komín vymést buď uprostřed měsíce, nebo kolem prvního, aby na to nezapomněli,“ vysvětloval jsem a čekal, až Piestovi nebo Turleymu začne svítat. „Jestliže někdo čistil sopouch v hudebním pokoji, Grace mohla na chvíli odejít – třeba na slovíčko s Jebem –, aniž by tušila něco zlého. Proč by taky měla? A když potom zjistila, že obrázek zmizel... Vžijte se do její situace. Černá služka, černý kominík, malba ukradená za její nepřítomnosti.“

„Jakmile by o tom promluvila, vznášel by se nad ní stín podezření,“ šeptal pan Piest.

„Na zdi jsem objevil saze v místě, kde ta pastýřka visela.“

Myslel jsem, že je to obyčejná špína, ale to je nesmysl. Kominík se klouby dotkl tapety, když malbu sundával ze zdi, a obrázek byl tak malý, že ho mohl schovat za košili nebo do brašny,“ uzavřel jsem.

Turley si dlaní promnul tváře. Neměl rukavice a prsty a obličej mu zrudly chladem.

„Zavolejte Grace. Jestli mám pravdu, pořád je tu možnost, že tu hloupost nějak uzavřeme.“

Turley zauvažoval nad mou žádostí. Pravděpodobně mi nedůvěřoval a obával se o své lidi. Vážil jsem si ho za to. Potom zmizel v domě. Čekali jsme. Já jsem si bez dechu prohlížel dlažbu a pan Piest se usmíval od ucha k uchu.

„Nenapadlo vás přednášet o použití zdravého rozumu v policejní práci v kombinaci s božským vnuknutím?“ dobíral si mě.

„Ušetřete mě toho, prosím,“ zamumlal jsem a dupáním odháněl mráz, zatímco se do mých rysů pomalu vkrádal úsměv.

Minuty ubíhaly. Když se konečně dostavili Turley a Grace, při pohledu na ni mě zabolelo u srdce. Turley ji ohleduplně vedl za paži a ona se na dvoře celá roztrásla jako rezonující zvon.

Tehdy jsem coby měděná hvězda poprvé někoho vyděsil. Jednoduše kvůli kovu připnutému na klopou. Byl to nepříjemný pocit. Jako kdybych v sobě probudil jiný druh, cosi s ostrými zuby a dlouhými drápy. Nejradši bych tu příšeru stáhl z kůže a vrátil se k nevysokému mládenci rozlévajícimu nápoje.

Grace to nepochybně prožívala mnohem hůř. Jenže v tu chvíli jsem měl dost starostí sám se sebou.

„Chtěla jsem toho kluka chránit,“ vzdychla Grace. „Nemyslela jsem tím nic zlého, přísahám na Bibli, že ne.“

„My vás nezatýkáme,“ namítl jsem polekaně.

„Bez doporučení už ani nezavadím o práci, to nemůžete –“

„Utište se, Grace, a nikdo se o tom nemusí dozvědět,“ řekl jsem.

„Prostě pověz, jak se to stalo, Grace,“ doporučil Turley. „Tohle není člověk, co by se vozil po slušném děvčeti.“

Ještě chvílku jsme ji přemlouvali. Ale lidé často mívají dojem, že jsem ta správná osoba, které by měli odvyprávět svůj příběh. Co se týče příběhů, jsem něco jako bezpečnostní schránka v lidské podobě.

Chlapec, který v domě vymetal komíny, už několik měsíců hrozně kašlal, avšak Grace neměla to srdce připravit ho o chleba, a tak přesvědčila Turleyho, aby ho dál zaměstnával. Jenže nakonec se ten kluk ztratil – na nemocniční oddělení pro barevné, do nějaké charity nebo do hrobu. A tak Grace, která obstarávala styk s jinými černochy, musela najít nového kominíka.

„Stál se zvonem tam na rohu a vyvolával,“ vyprávěla Grace a muchlala kapesník. Vyvolávání své živnosti je užitečná, třebaže ohlušující praxe. Na chodnících pokřikují všichni, od prodavačů mléka po ostříče nůžek. „Drobeček, takový hubený čipera.“

„Kde ho najdu?“ zajímal jsem se.

Zavrtěla hlavou. „To neřeknu.“

„Ale musíš, Grace,“ zvolal Turley.

„Ne. Nesmíte ho poslat do Útulku, pane Wilde. Nepřežil by tam a myslím, že nic nechápe. Už ho k nám nepozvu, spolehněte se.“

Děti, které se proviní tuláctvím nebo trestnými činy, mají měděné hvězdy posílat do Útulku. Během krátkého půlročního působení u policie jsem toto nařízení porušil stokrát a nedomnívám se, že by důtky mohly nějak přispět k vylepšení charakteru mládeže. Morálce mého bratra rozhodně nijak neprospěly. Kdykoli si vzpomenu, jak blízko k pohřbení za těmi kamennými zdmi se zásluhou madam Silkie Marshové dostala moje malá kamarádka Ptáčátko Dalyová, dodnes se mi hrdlo sevře strachem. Kdybych tu instituci mohl srovnat se zemí, považoval bych svůj život za jedno ohromné vítězství.

„Nikdy jsem žádné dítě do Útulku neposlal,“ řekl jsem vážně. „Tak kde ho najdu?“

„Nenuťte mě to říct. Udělal chybu, ale je –“

„Radši bych si uřízl ruku, než bych někoho nechal zavřít do Útulku,“ pronesl jsem s dlaní na měděné hvězdě. „Prosím, Grace. Kde vyvolává?“

Grace po mně zlostně loupala očima. Myslím, že kdyby mohla vzít vlhký hadr a vymazat odpověď ze své mysli, udělala by to. Neměla jediný důvod důvěřovat mi. Jenže zároveň jí scházela jistota, že ji nepošlu do Hrobek, pokud neuposlechne. Po chvíli odpověděla: „Bůh mi pomáhá. Stojí na rohu Osmnácté ulice a Třetí avenue, chudák chlapec. Kéž ho Bůh chrání před nebezpečím.“

Její hlas skřípal jako drcené sklo a tím *nebezpečím* myslela *tuhle příšernou měděnou hvězdu přede mnou*. Když jsme se s Piestem obraceli k odchodu, dodal jsem: „Nemám žádný důkaz, víte. Jenom s ním chci mluvit.“

Grace se nevesele zasmála. „To nepůjde.“

„Proč ne?“ chtěl vědět pan Piest.

„Sami uvidíte,“ řekla.

Pak zabořila obličej do Turleyho pláště a celá se roztrásla vzlyky, díky nimž jsem pochopil něco, čemu jsem do té doby nerozuměl.

Nebyl jsem první měděnou hvězdou, se kterou se Grace setkala. Nebo o níž se možná doslechla. Z nějakého přesného, konkrétního důvodu se nás bála. Nejistě jsem uvažoval, co by za tím mohlo být, avšak očividně už nedokázala promluvit. Vyprovázely nás Graceiny slzy a Turleyho tiché utěšování a nebe nad námi získalo neblahý ocelový odstín.

TŘI

Zeptal se: „Jsi nadosmrti otrokem?“ Odvětil jsem, že ano. Zdálo se, že má odpověď toho dobrého Ira hluboce zasáhla. Řekl svému druhovi, že je škoda, aby tak příjemný chlapík jako já byl až do smrti v otroctví... Poradili mi, abych utekl na sever; tam prý najdu přátele a budu svobodný.

FREDERICK DOUGLASS: VYPRÁVĚNÍ O ŽIVOTĚ
FREDERICKA DOUGLASSE, AMERICKÉHO OTROKA, 1845

Zanedlouho jsme došli na Třetí avenue. Ulicí se prohnal porыв větru, prudký jako prásknutí biče. Třetí avenue je široký pás zpevněného drobného šterku, mnohem venkovštější a hůře chráněná vysokými budovami než Pátá. Překypovala lidmi, neboť patří k nejrušnějším tepnám našeho města. Omnibusy se rachotivě sunuly k depu na Sedmadvacáté ulici, kolem krčem se poflakovali drsní rabiáti, jimž se u nás přezdívali mrtví králíci, a v kočárech se projížděli hejsci v oblečení tak pestrém, že připomínali tropické ptactvo. Kočí tu a tam vzhledli k obloze. Odhadovali, jak daleko dojedou, než vzduch zblá sněhem.

„Jenom doufám, že ten chlapec zrovna někde nepracuje,“ poznamenal pan Piest a přidržel si cylindr, jako kdyby se mu chystal uletět.

Doufal jsem v totéž. Ukázalo se však, že obavy byly zbytečné, přinejmenším v tomto ohledu. Když jsme přecházeli Sedmnáctou ulici, zaslechl jsem řinčení zvonu, tlumené sílicím větrem.

Na rohu Osmnácté ulice a Třetí avenue stál drobný barevný chlapec a mával ručním zvonkem. Odhadl jsem ho na nejvyšš šest let – což je obvyklý věk nových kominíků. Od hlavy k patě ho pokrývaly saze. Nováčkové často mívají jeden či více údů pokroucených po pádu komínem, ale tenhle kluk vypadal

zdravě. Aspoň zatím. Jakmile jsme došli blíž, viděl jsem, že má zanícené oči, zarudlé a uslzené, a ustavičně mrká. Běžný důsledek neustálého vystavení prachu. Přesto kominíci bez přestání vyhledávají další zákazníky. Krátké vlasy měl zježené a u nohou mu ležela špinavá štetka.

„Ahoj,“ oslovil jsem ho přátelsky.

Zazvonil o trochu nadšeněji a usmál se. Neošálil mě – byl vyčerpaný. A taky podvyživený, soudě podle zápěstí. Úsměv byl pouhý obchodní trik, byť účinný.

„Ty v téhle čtvrti čistíš komíny?“

Přikývl a mrknutím dlouhých řas vypudil vlhkost z hnědočervených očí.

„Víš, co tohle znamená?“ zajímal jsem se a dotkl se své měděné hvězdy.

Pokrčil rameny. Neměl jsem mu to za zlé. Existenci policie jsem musel bez ustání připomínat dospělým, natož šestiletému klukovi, co žije v krbech. Pak jsem si vzpomněl na Graecina slova.

„Umíš mluvit?“ zeptal jsem se.

Zavrtěl hlavou a pak vytrčil bradu a zamával si zvonem u ucha.

„Jistě, já vím, že mě slyšíš. Jsi němý?“

Chlapec nasadil znuděný výraz, jako by se tázal: *Co vám na tom sakra záleží?* Vyměnil jsem si pohled s kolegou od měděných hvězd.

„To nám trošičku ztěžuje výslech,“ poznamenal pan Piest.

Zamračil jsem se a promýšlel taktiku. Chlapec určitě nikdy nežil v dětském domově a neučil se znakovou řeč. A to, že by ho někdo obeznámil s písmeny, bylo stejně pravděpodobné, jako že se toulaví vepři z Manhattanu hromadně proletí nad Hudsonem. *Přiznej se, kam jsi schoval tu malbu? Ukradl jsi v poslední době ještě nějaké? Nic ti neuděláme, ale je nám jasné, že jsi toho Jean-Baptista Jacquese Augustina šlohnul.* Všechno to znělo buď neurvale, nebo směšně. Nakonec jsem k němu přidřepil.

„Líbí se ti umění?“ zeptal jsem se. „Obrázky?“

Zvon utichl. Potom kluk přikývl s dětským nadšením, jehož pozbude nejvýš do měsíce – ne-li mnohem dřív.

„Jaké?“

Bez váhání odložil zvon. Nejdřív přede mnou prsty naznačil čtverec a pak ukázal dlaň. Poté se přede mnou ve vzduchu zhmotnil tvar vázy a následoval stejný pohyb dlaní kupředu. Nakonec chlapec zamával rukama, čímž obsáhl celý svět a všechno v něm. Kratičkým zdvižením dlaně naznačil, že skončil, a zíral na mě s hlavou skloněnou ke straně.

Ohlédl jsem se k panu Piestovi.

„Rozuměl jste tomu?“ přeptal jsem se a trochu se mi točila hlava.

„Pokládám za bezpečné předpokládat, že ano, pane Wilde,“ odvětil s obdivem a úctou.

„Taky mám rád umění,“ řekl jsem kominíkovi. „Obrazy, vázy a tak podobně. Všechno.“

V mém hlasu zazněla opravdová náklonnost. Poznal jsem spoustu zvláštních lidí, ale ještě ne dítě, které by vynalezlo svou vlastní verzi znakového jazyka. A navíc srozumitelnou.

„Už jsi někdy viděl, jak se takový obraz dělá?“

Odpověď byla záporná. Tesklivá a plná očekávání.

„Mám ti to ukázat?“

Zvon a štětka zaskřípaly o chodník, jak poskočil dopředu.

„Pane Pieste, máte zápisník?“

Během několika vteřin jsem měl na koleni papír a v ruce kratičkou tužku. Chlapec se postavil za mě, aby viděl, co dělám, a já bez okolků přiznávám, že jsem nahodil návnadu, jaké žádná rybka nedokáže odolat. Možná jsem chtěl zpátky toho Jean-Baptista Jacquese Augustina a možná jsem chtěl, aby si kluk užil deset minut zábavy. Nejspíš se projevilo obojí a ani jeden z motivů nebyl čistý. V každém případě jsem během krátké doby dokončil podobiznu kominíka.

Mladému vymetači komínů, který mě při tom pozoroval, obdivně zasvítilo v opuchlých očích.

„Tak co tomu říkáš?“ zajímal jsem se.

Chlapec si osahal tvář špičkami prstů a přejel jimi pozorně po rovném čele, ostře ohraničených rtech a kořeni pršáku. Neměl zrcadlo, ale byl dost chytrý, aby ho nepotřeboval. Jeho úsměv se během ohledání rysů rozšiřoval.

Myslím, že jsem na své nadání nikdy nebyl pyšnější. Většinou je úplně k ničemu.

„V životě jsem neviděl úžasnější umělecké dílo,“ prohlásil pan Piest.

Špinavé prsty visely nad zápisníkem. Když jsem jej odtáhl, kominík ke mně zvedl oči. Chvěly se touhou a beze slov se v nich zračila ta nejpřímější otázka, kterou mi kdo položil.

„Neboj. Dostaneš to, ale musíš zaplatit.“

Zvedl štětku a zvon.

„Ne, nepotřebuju vyčistit komín. Jak jsem řekl, mám rád umění. Ukázal jsem ti obrázek. Teď chci, abys mi nabídl nějaký na výměnu. Máš něco, co by ti stálo za vlastní portrét?“

Rozzářil se, jak to dovede jen šestiletý kluk. Než je narysována stálá hranice mezi oběťmi a trýzniteli, než je utrpení pochopeno jako důsledek krutosti. Než lži dospělých začnou kovově zvonit.

V žaludku jako by se mi rozléval ocet. Styděl jsem se, že mu lžu, ale neměl jsem moc na výběr. A slíbil jsem si, že mu to vynahradím.

Malý kominík vběhl do Třetí avenue a my jsme se po krátkém zaváhání odvážili do provozu za ním. Jeden dvoukolový vůz musel prudce zatočit a čtyřmístný kočár, ve kterém dámy v tmavých kožiších popíjely šampaňské, málem srazil Piesta. Kvůli rychle ujíždějícímu omnibusu jsme zastavili uprostřed ulice. Všichni tři jsme se však dostali na druhou stranu bez jediného škrábnutí. Když chlapec stále rychleji směřoval na sever, drželi jsme s ním tempo. Košaté duby vrhaly rozmazané stíny do mléčného světla.

Po deseti až dvanácti blocích jsme se dostali ze zastavěné městské oblasti do zemědělské končiny kolem chudobince Bellevue. Rádi své dobročinné instituce umísťujeme mimo dosah

pohledů, na rozdíl od nepřeborné škály neřestí. Jedině fanatičtí reformátoři se statečně vydávají do ulic, jako to dělávala Mercy, s košíkem v ruce a zuřivým klidem v očích. Než chlapec odbočil ze Třetí avenue do lesů, ulice, které se s ní křížily, už nebyly dlážděné. Objevily se náznaky pravoúhlého uspořádání – čtvercové háje jako nepopsané listy v deníku. Zakopávali jsme o kořeny a kolem sebe viděli štíhlé jilmy a javory. Z větví pokřikovali ptáci, stromy vypadaly na ledově zbarveném pozadí jako inkoustové skvrny a kapradím se občas prohnal nějaký divoký tvor. Zahlédl jsem zrzavý ocas lišky, která ve vlněném terénu hledala večeri a bezpečný úkryt.

Černá postavička před námi letěla vpřed jako šíp. Silueta chlapce, běžící podrostem.

Pochopitelně jsem neměl tušení, co mohu očekávat. Ale když jsme dospěli k cíli, chvíli jsem jen udiveně civěl.

„U všech svatých,“ pronesl pan Piest polohlasně.

Kočár jedoucí po Třetí avenue měl nehodu, a to očividně před mnoha lety, neboť stačil zarůst břechtanem a hnědou vinou révou. Patrně se splášili koně. Stává se to často. Zvířata najela do téměř neviditelného příkopu uprostřed paseky v neobsazeném bloku skoro na dohled od East River. Zadní náprava trčela v podivném úhlu ze suchého listí a já jsem nemusel dlouze přemýšlet, proč se majitelé rozhodli nechat kočár na místě. I když v něm snad nepřišli o život žádní lidé, ze stavu vozu bylo zřejmé, že koně zahynuli. Zvuky, které vydává umírající kůň, se nepodobají ničemu jinému. Obracejí vám žaludek naruby, kdykoli je zaslechnete. Ne, ten kočár už dosloužil.

Přinejmenším původnímu účelu. Kominík k němu doběhl a rozmáchlým gestem otevřel dvojité dveře.

„Matko Boží,“ zašeptal jsem.

Vůz se změnil ve vitrínu. Na podlaze ležely popraskané kusky jasně modré keramiky, za knoflíky na čalounění se skvěly střepy zeleného skla a na tlejících polštářích spočívaly jednotlivé skvosty včetně odštípnuté porcelánové růže, blyštivého kusu žuly, uvolněných cingrlátek z křišťálového lustru,

rozbitých těžitek a štíhlé láhve od francouzského likéru – opečované muzeum dávno zapomenutých předmětů, po kterých se nikomu nestýská. Zauvažoval jsem, jestli chlapec bydlel poblíž, než se stal kominíkem. Bylo to pravděpodobné. Usoudil jsem však, že odpověď nikdy nezjistím. Zatoulaným dětem lidé věnují zhruba stejnou pozornost jako mravencům pod nohama.

Zlatý hřeb sbírky byl opřený o protější dveře a ověncený lacinými korálky jantarového odstínu: drobná malba Jean-Baptista Jacquese Augustina. Pastýřka se na nás plaše usmívala a hlavu jí podepíral skandálně narůžovělý letní večer. Křivky jejích dlaní a ňader byly přibližně stejné a dívka jako by v sobě potlačovala jakési krásné přiznání a převalovala na jazyku slova obdivu.

Malý kominík na ni vítězoslavně ukázal.

Natáhl jsem ruku a vyjmul ji z třpytivého žlutého skla. Když chlapcova tvář ztuhla obavami, usadil jsem se na schůdek kočáru a položil svůj široký klobouk na koleno.

„Tohle máš z jednoho domu na Páté avenue. Čistil jsi tam komín, vid’?“

Promnul si oči rukama umazanýma od popela. Znovu vzhlédl – ne ke mně, ale k obrázku.

„Musel jsi vědět, že to je krádež, hochu. Proč jsi sebral majetek někoho jiného?“

Zuřivě zamával pěstičkami ve vzduchu. Zhruba desetkrát ukázal do různých směrů, pak objal jednu dlaň druhou v naznačení nekonečnosti a nakonec nervózně propletl prsty.

„Já vím, že jich mají tolik, že nevědí, co s nimi. Je mi líto, ale tenhle obraz už někam patří.“

Hněv v jeho zarudlých očích jsem si plně zasloužil. Cítil jsem se ještě mizerněji. Došlo mu, že jsem ho napálil. Ještě horší bylo, že jsem mu dokonale rozuměl: něžná mladá pastýřka se v polámaném kočáře vyjímala nesrovnatelně líp než ve snobském skladišti umění na Páté avenue. Bože, kéž bych nikdy neslyšel jméno *Millington*.

Vytrhl jsem svou skicu ze zápisníku a podal ji zamračenému klukovi, který zarýval špičku boty do zmrzlé země.

„Tohle je tvoje. Nepotrestám tě za krádež, ale musíš mi slíbit, že to už nikdy neuděláš. Prohledávat odpadky je jedna věc, jenže zlodějství by tě mohlo stát krk. Tohle byla tvoje první a poslední krádež umění.“

Sáhl pro svůj portrét. Moje dílko mu zřejmě bylo milejší než vůbec žádné a už se dokázal rychle rozhodovat.

„Slib mi to,“ trval jsem na svém.

Chlapec tak učinil popuzeným pokrčením rameny. Rukávem si otřel oči. Neplakal, aspoň ne víc než obyčejně.

„Jak se jmenuješ?“ zajímal se pan Piest. „Já jsem Jakob Piest a tohle je Timothy Wilde.“

Kluk se zachmuřil. Nejistě zamrkal, obrátil zrak k polámanému paprskovému kolu a vrazil obě ruce do kapes.

Odhadoval jsem ho na sirotka. Máme v sobě jakousi nezávislost a nezaměnitelnou důstojnost. Jenže já a Val jsme byli dost staří na to, abychom byli majiteli svých jmen, když už ničeho jiného. A taky jsme si pamatovali rodinu, která nám je dala. Jméno může rozhodnout o člověku. Nedokázal jsem si představit ztrátu něčeho osobnějšího.

„Tam, kde teď žiješ, ti přece musejí nějak říkat,“ uvažoval jsem. „Jak tě oslovuje váš mistr?“

Otřásl se. Nasadil grimasu, jako kdyby se nejraději vysvlékl z vlastní kůže.

„Nevadí,“ pokračoval jsem, než mě z jeho výrazu stačilo bodnout u srdce. „Jaké jméno by se ti líbilo?“

Jeho zaprášené řasy se zatřepotaly jako vějíře. Linie úst poněkud ztratila na sevřenosti.

„Výtečný nápad, opravdu!“ ozval se pan Piest.

„Mistra pusť z hlavy. To jméno bude patřit tobě. Jaké nejohromnější tě napadne?“

Chlapec nad tím chvíli přemýšlel. Jeho tvář vypadala vážně jako náhrobní kámen. Nakonec zvědavě ukázal na pastýřku v mé ruce.

„Člověk, který to namaloval? Jmenoval se Jean-Baptiste Jacques Augustin,“ odpověděl jsem.

Kluk zavřel oči, jako kdyby převaloval zvuk toho jména v mysli sem a tam. Mě mezitím zaplavila vlna štěstí, jež připomínalo svěží venkovský vítr a jasnou zimní oblohu. Nikdy nezapomenu na pohled, který jsme si o chvílku později vyměnili s panem Piestem. Jako kdybychom si beze slova předali placatku. A to všechno díky malému kominíkovi.

„Líbí se ti jméno Jean?“ zajímal jsem se.

Díky úsměvu, který se objevil na jeho obličejí jako zářící měsíční srpek mezi mraky, o tom nebylo pochyb.

„Na Millingtonovy,“ pronesl pan Piest v mé kanceláři a zvedl pohár ginu, „a na obyčje starého dobrého Gotham. Hlavně na tučné odměny a na ty, kteří je vypisují!“

Ještě téhož dne jsme všichni společně vyšli z lesa a v pozdním odpoledni kolem nás začínaly vířit kypré sněhové vločky. Po téměř sebevražedném přechodu Třetí avenue a uhýbání před drožkami a bezstarostně ujíždějícími vozy jsem se zadíval na padající ledové krystalky, zauvažoval nad jmény a jejich absolutní důležitostí pro majitele a cítil se bezmála nadšeně. Jean-Baptistovo sebepokřtění jsme oslavili tím, že jsme mu koupili tu největší porci dušené hovězí oháňky, jakou jsem kdy někoho viděl spořádat na posezení. V teple z krbu se nás zmocnila příjemná otupělost.

Kdybych mohl, postaral bych se o toho kluka líp, než mu jenom dal najíst. Děti jsou pozoruhodná stvoření, ženoucí se divokými krajinami nečekaného smíchu a hlubokého žalu. Nesmírně mě trápí, když vidím, jak je ulice přetváří na vyzáblejší, vyšší a zasmušilejší tvory. A Jean-Baptiste měl v sobě nevinost, schopnost radovat se z drobností, kterou bych u něj rád viděl nejen v následujících čtrnácti dnech. Jenže kdybych se měl osobně postarat o každé nuzné děcko, na které narazím, bylo by to jako kleknout si na břeh a rukama a silou vůle odsunout vody Hudsonu. Tenhle kluk měl aspoň práci a nejspíš

bydlel s dalšími malými kominíky, třebaže se mu nedostávalo jídla a lásky. A tak jsem si s ním před lacinou jídelnou potřásl rukou, kolega od měděných hvězd mu věnoval šilink a naše cesty se rozdělily.

Já s Piestem jsme se vrátili ke vchodu pro služebnictvo a předali obrázek Turleymu. Zmizel uvnitř a zase se objevil se sáčkem na šňůrce.

„Vy jste nevěděl, že je vypsaná odměna?“ zeptal se, jakmile si všiml mého nechápavého výrazu.

A tak jsme si s Piestem rozdělili padesát dolarů, jež nám vynesla schopnost *nacházet věci*, a on okamžitě koupil holandský gin té nejpodivnější příchuti. Nápoj přátelsky zahřál v hrdle a chutnal spíš po tmavém chlebu než po jalovci.

Moje jeskyně v Hrobkách nikdy nepůsobila přívětivěji, zatímco vítr za vysokými zdmi kvílel, jako když šílený vlk spílá nebesům. Získal jsem takové bohatství, že jsem si mohl koupit zhruba třicet knih z druhé ruky, zaplatit paní Boehmové vypůjčený koberec a ještě si něco nechat stranou. Zatočila se mi hlava z toho, jak výborně svou práci zvládám. Mercy Underhillová byla v Londýně, což znamenalo, že je zřejmě šťastná. A sněžilo, takže jsem se nemusel příliš obávat, že bratrovo hasičské družstvo bojuje s nějakým požárem, kvůli němuž zůstanu jediným Wildem v New Yorku. Jinými slovy, nemohl jsem být spokojenější. Štěstí nikdy nepatřilo k mým silným stránkám.

„Na Millingtonovy.“ Dotkl jsem se Piestova poháru svým. „Aby nás nepotkalo to neštěstí, že je zase někdy uvidíme.“

„No tak,“ zasmál se. „Musíme Millingtonovy vidět ve světle jejich štědrosti, co se týče odměn, a mizivé šance, že nám budou klást nějaké... politováníhodné otázky.“

„Jsem to ale osel,“ uznal jsem. „Tak na Jean-Baptista a jeho uměleckou duši.“

„Velmi správně!“ Můj přítel dolil gin.

„A na tu pastýřku,“ dodal jsem. „Ať byla kdokoli. Můj Bože.“

Pan Piest se patřičně oplzle zachechtal a vyprázdnil pohár.

„Neměl byste se jít vyspat?“

„Rozhodně!“ zvolal. „Ano, pane Wilde! Ale tak výjimečně se naskytne příležitost spolupracovat se strážci – s policisty, omlouvám se, zvyk je zvyk –, kteří rozeznají vlastní zadek od hlavy. Je to nádherné. Naposledy jsem –“

Rozletěly se dveře.

Žena, která v nich stanula, byla okouzlující. Měla tmavě zlatavou pleť, což jí v kombinaci s šedozelenýma očima a vlasy barvy dovážené čokolády zajišťovalo pozornost mužských i ženských kolemjdoucích. Bez rozdílu.

„Potřebuji policistu,“ řekla.

Nebyla to pravda. Potřebovala zázrak.

Rychle jsme ji usadili a do její rozechvělé ruky umístili pohár. Její tíseň byla skoro hmatatelná, hrůza hustá a lepkavá jako pomalá smrt.

Zeptal jsem se, co jí ukradli, a ona odpověděla, že *rodinu*. Slovo se pár vteřin hrozivě vznášelo ve vzduchu.

„Tomu nerozumím,“ přiznal jsem.

„Sestru a syna,“ vydechla. „Delii a Jonase. Jsou pryč. Delia ke mně chodí, když je manžel pryč, on cestuje kvůli práci, a dávala pozor na – na mého –“

Plechový pohárek dopadl s tichým zařinčením na podlahu, zatímco si zakryla obličej rukama. Ramena se jí třásla ve shodě s dýcháním, zčeření na hřebenech nevysokých vln.

„Prohledala jste –“ začal pan Piest.

„Potřebuji *vás*, pane Wilde,“ pronesla a naléhavě ke mně zvedla zrak.

Moje chápavost tou dobou klesala k nule, ale přiznávám, že tohle mě zarazilo.

„Jak jste na to přišla?“

„Vím, kdo jste, a vím, co jste udělal. Musíte mi pomoci.“

Nadechl jsem se k odpovědi *Samozřejmě vám pomůžu*. Jenže vzdálenost mezi rty a naprázdno běžícím mozkiem byla příliš velká. Neměl jsem tušení, o čem ta žena mluví.

„Kradou lidi.“ Oči se jí zalily slzami, tinkturou zoufalství a vzteku. „Nemáme času nazbyt.“

„Ale jak –“

„Tou dobou už jsem měla být doma. Ukradli by mě taky a vy byste se o tom nikdy nedozvěděl. Když jsem přišla, naše kuchařka Meg ležela svázaná a s roubíkem v puse na podlaže ve spíži a rodina byla pryč. Meg nechtěli, napadá na jednu nohu a nestojí za tu námahu. Zeptala jsem se policisty v hale, kde sedí Timothy Wilde, a on mě poslal sem.“

„To mě těší, ale –“

„Zachránil jste Juliuse Carpentera.“ Vyskočila ze židle a uchopila mě za obě klopy.

Uvědomil jsem si dvě věci, jež mi zatím unikaly.

Můj přítel Julius Carpenter, nenápadně bystrý černochoch, který čistil a otevíral ústřice ve sklípku, kde jsem býval poměrně spokojeným barmanem, se loni v létě dostal do problémů. Smečka hladových Irů usoudila, že pokud ho upálí na hranici, zvedne jim to náladu. Já jsem nesouhlasil a skoro jsem to schytl místo něj. Nic jsem nenamítal, neboť Julius zase při požáru v centru zachránil mě, když poslal mého bratra, aby mě vykopal z doutnající hromady trosek. Kdyby se počítaly zářezy, byli bychom si s Juliusem kvit. Tím se vyřešila polovina záhady.

Druhá polovina měla být nabíledni. Tedy kdybych se díval tak pozorně, jak si rád myslím, že se dívám.

Lucy Adamsová, s medovou pletí, zeleně tečkovanými očima a nádhernými hnědými vlasy, by se mohla hlásit k italskému původu. Mohla by tvrdit, že její rod pochází ze Španělska, i když přízvuk naznačoval, že se narodila v Severní Americe. Rovněž mohla být výsledkem exotického spojení mezi velšskou matkou a řeckým otcem nebo Sicilankou a Švédem. Nic z toho však neplatilo. Důvod, proč jsem tak pomalu chápal její nesmírnou paniku, spočíval v tom, že jsem nevěnoval patřičnou pozornost tomu, *kým* je.

Jenomže u Lucy Adamsové na tom záleželo. Hodně na tom záleželo. Protože Lucy Adamsová byla černoška.

Nejvýš z jedné čtvrtiny, pravděpodobně ještě méně. Odhadl

bych to na osminu. Míšenec černocho je ale pořád černocho. Tak hovoří zákon.

Pak jsem pochopil, proč chce, abych jí pomohl právě já. Jak známo, moji kolegové od policie jsou buď veskrze slušní lidé, nebo vyslovení ničemové. Ale obor chytání otroků – o němž jsme se celou dobu bavili – není pouze *legální*.

Podílejí se na něm síly práva.

Stáhl jsem její ruce ze svého kabátu, avšak jen proto, abych je mohl uchopit. „Předpokládám, že jste všichni svobodní občané státu New York.“

„Pocházíme z Albany. Moji prarodiče se vykoupili na svobodu asi před šedesáti lety. Lovcům otroků je to jedno, pokud mají dost velkou šanci na zisk. Delia a Jonas by jim vynesli –“
„Jak je to dlouho, co se ztratili?“

„Asi dvě hodiny.“

„A kolik je vašemu synovi?“

„Sedm,“ odpověděla zajímavě.

„Ať je kdekoli, je s ním vaše sestra a my je brzy najdeme. Pane Pieste, nemůžu od vás žádat, abyste se připojil, ale –“

„Až veliteli ohlásím náš dnešní úspěch, měl by mě uvolnit, abych vám pomohl,“ řekl pan Piest a vrátil pohárky do malé zásuvky mého stolu.

„Byl bych vám vděčný. Kde začneme, paní Adamsová?“

„Promluvíme s výborem. V mém domě na Západní Broadwayi číslo osmdesát čtyři, mezi Chambers Street a Warren Street. Musíte zaklepat přesně šestkrát, pane, po dvou úderech.“

Pan Piest krátce zsalutoval a hnal se pryč. Já jsem omámeně přemítal, co je to sakra za *výbor* a do jaké bryndy jsem se to právě dostal. Paní Adamsová mě chytila za ruku a vyrazili jsme ze dveří za ním. Kamennými chodbami jsme pospíchali ven z budovy, v níž sídlí věznice, soud a policejní velitelství, a já jsem dbal hlavně o to, aby se moje nová známá nezřítily v promáčených lehkých botách ze schodů.

Potom se stalo něco zvláštního.

Ve vstupní hale nás nehybně pozoroval urostlý zrzavý policista jménem Sean Mulqueen. Oči se mu s irskou zkoumavostí zúžily do pouhých škvírek. Vedle něj jako tolikrát předtím postávali jeden mohutný černý Ir a jeden muž z Nové Anglie s růžovým mladistvým obličejem, oba strážníci ze Šestáho okrsku. Kývl jsem na Mulqueena, neboť jsem ho zběžně znal. Kdykoli jsme se dali do řeči, překvapilo mě, jak rozhodnou myslí se ten silák vyznačuje.

„Vaše přítelkyně, pane Wilde?“ nadhodil.

„Oběť zločinu.“

„Jo, tak to byste měl radši upalovat. Hodně štěstí,“ dodal poněkud tajemně.

„Dobrou noc,“ zavolal jsem přes rameno, zatímco jsme vycházeli ze žulové pevnosti do tmy.

Na osmi kluzkých schodech, klesajících k dlážděné ulici, se mě paní Adamsová chytila pevněji. Opodál svítily dvě plynové lampy, ale ostatní popraskaly a zhasly. Chváтали jsme po Západní Broadwayi na jih. Ve slabém světle vypadal padající sníh tajemně, zlověstně. Jako poletující skleněné střepy, které člověka rozřežou na nudličky.

„Bála jste se, že by vás mohli obtěžovat lovci otroků?“ zeptal jsem se do skučení větru. „Vyhrožovali vám?“

„Ne. Ani nemuseli. Už pár let jsem se děsila, že to jednoho dne přijde.“

„Proč?“

„To je docela prosté, pane Wilde.“ Přitáhla si kožešinu těsněji ke královské šíji. „Přece jenom už mě taky unesli.“

ČTYŘI

Sáhl jsem do kapes tak hluboko, jak mi pouta dovolila – dost hluboko na to, abych zjistil, že jsem byl oloupen nejen o svobodu, ale také o peníze a o dokumenty svobodného občana! Potom se dostavila myšlenka, zprvu neurčitá a zmatená, že jsem byl unesen. To jsem však pokládal za neuvěřitelné. Muselo dojít k nějakému nedorozumění – k nějaké nešťastné chybě. Není přece možné, aby takhle nelidsky zacházeli se svobodným občanem New Yorku, jenž nikomu neublížil a neporušil žádný zákon.

SOLOMON NORTHUP: DVANÁCT LET V ŘETĚZECH, 1853

Na jih od našeho města se rozkládá země tak odlišná od naší, jak si jen lze představit. Země úrodných polí, krásek s příjemnými hlasy, nenucené laskavosti a vlahých nocí, které člověk cítí na krku jako teplo milenčina dechu. Slyšel jsem, že nechybějí ani stromy zahalené mechem, příjemný vánek a modrá obloha. A v této zemi vzkvétá obchod, jenž hnisá na kůži našeho národa jako otevřená rána.

Nemyslíme na tu zemi moc často. Aspoň většina z nás. Stejně dobře by mohla být za hranicemi.

Potkal jsem tu mnoho Jižanů. Naléval jsem jim bourbon a v létě podával vodu s mátou, mluvili jsme o knihách, koních a obchodu. Někteří jsou dobrosrdeční a příjemní lidé a pohostili by každého zblešeného tuláka, který by u nich zaklepal třeba o půlnoci, a ještě by mu navrhli, ať se zdrží celý týden. Jiní jsou lotři, co vás vyzvou na souboj, sotva jim podáte ruku. V tom se dokonale podobají Newyorčanům – rozdělení na dobráky a bídáky je hezky rovnoměrné.

S jedním zásadním rozdílem.

Na Severu jsou černoši svobodnou, byť pošlapávanou rasou. Na Jihu jsou dobytek. Ve skutečnosti jsou na tom nesrovnatelně hůř než hospodářská zvířata, protože dokážou myslet.

Naše malá, avšak hlasitá místní skupina abolicionistů se na to dennodenně snaží upozornit a bývá za svou snahu odměněna sprškou shnilých rajčat a ostrého kamení.

My ostatní se tím zkrátka nechceme zabývat. Zbaběle odmítáme cokoli si představovat. Jsme měkkí jako čerstvý sýr. Nechceme slyšet o tom, že se s lidmi zachází jako s dostihovými koňmi. Nechceme slyšet o dětech odebraných matkám a vyměněných za farmářské vybavení. Nehodláme přemýšlet o značkování svých bližních, nekonečné dřině pod louisianským sluncem, bičování těch, kteří si moc hlasitě nebo moc často stěžují, ani o uprchlících roztrhaných psy. Většina lidí tedy této věci nevěnuje velkou pozornost. A obtěžuje ji, když ji někdo nutí otevřít oči a pohlédnout otrokářství v tvář.

Což je jeden z důvodů, proč nesnášíme lovce otroků.

Jestliže Newyorčany někdo poučuje, co by měli dělat, vzbudí u nich zhruba stejné nadšení jako pokles na burze. A zákon o uprchlých otrocích z roku 1793 nám ukládá předávat utečence zástupcům jižanských otrokářů, docela jako zatoulané plnokrevníky. V roce 1840 byl v Albany vydán neslýchaně morální zákon, který údajným barevným uprchlíkům přiznával ve státu New York právo na soudní řízení před porotou. V roce 1842 pak byla rozhodnutím ve věci *Prigg versus Pensylvánie* jakákoli práva barevných na řízení před porotou zrušena v celé zemi. A tak v roce 1846 nahoře znamená dole, rovné je křivé a černá je černější než kdy dřív. Ve změti zákonů, k nimž se nikdo nechce znát, dobro a zlo lapají po vzduchu jako ryby vyvržené na břeh.

Je to všechno tak nelogické, že si každý vlastně dělá, co ho napadne. A na tom jsem založil svůj plán, když Lucy Adamsová stanula u svých lehce zasněžených dveří, klepáním vyslala smluvený signál a teprve potom otočila klíčem v zámku.

Budu si dělat, co mě napadne.

Na oknech v předpokoji visely damaškové závěsy. Plamínek lampy byl stažený. V jeho žlutém mihotání jsem sotva rozeznával nábytek či květovaný koberec pod svýma nohama.

V obývacím pokoji však hořel oheň v krbu a po místnosti neúnavně tančily stíny. V pokoji vládla tíživá prázdnota, cosi tam *chybělo*. Skoro se zdálo, že jsem zabloudil na smuteční shromáždění, jenže ta bývají daleko hlučnější.

Tři muži vstali, aby nás přivítali. Všichni byli černí a jednoho jsem znal.

„Tak jste ho našla,“ řekl můj přítel Julius Carpenter paní Adamsově a podal mi ruku. „Jak se vede, Timothy?“

Navzdory vážnosti situace jsem se usmál. Když jsme společně pracovali v Nickově ústřicovém sklípku, někdy před tisíci lety, Julius zvládl otevřít přes tisíc ústřic za večer. Je rychlý a má hloubavý kulatý obličej a pod tázavým obočím hluboko zasazené oči. Nyní měl na sobě tesařský pracovní oděv, čistý, ale trochu volný, a ve vlasech zapletené voňavé čajové lístky. Spatřit ho pro mě bylo překvapení, ale aspoň příjemné. Dělalí jsme spolu tak dlouho, že bychom nejspíš pořád dokázali obsloužit stovku burzovních makléřů, a to poslepu a úplně hravě. Takhle si rozumíme. Jsme sladění.

„Juliusi, co tady proboha děláš?“ chytil jsem ho za paži. „A co jsi to provedl s mojí pověstí?“

„Nic, co by si nezasloužila, myslím. Poslouchejte, tohle je Timothy Wilde, měděná hvězda ze Šestáho okrsku. Seznam se s reverendem Richardem Brownem a Georgem Higginsem z newyorského Výboru bdělosti. Já jsem jeho třetím členem.“

Lidé z města mají nezřízenou slabost pro všelijaké spolky. Sdružení pro abstinenci i proti ní, organizace podporující cokoli od vyhnání Irů po vegetariánství, tajná bratrstva. O tomhle výboru jsem ale nikdy neslyšel. „Ty ses přidal k nějakému klubu?“ zeptal jsem se.

„Ne, byl jsem u jeho založení. Děláme všechno, co je v našich silách, aby svobodní černoši mohli žít na Severu, kam patří,“ vysvětlil Julius. „Kdykoli barevní lidé vyjdou na ulici, hrozí jim, že je někdo unese. Snažíme se tohle riziko zmírnit. Celé to stojí na dobrovolnících a veškeré dary jdou na to, aby ulice byly bezpečné. Hlavně organizujeme hlídky a noční dozor

v barevných čtvrtích a poskytujeme právní rady černochoům, kteří se dostanou do křížku s lovci otroků a tak podobně. Staráme se o svoje lidi.“

„Takže jsi neoficiální strážce?“

Nemělo mě to překvapit, protože Julius byl právě tím typem člověka, ale chvilku trvalo, než jsem novinku vstřebal. Důstojně se usmál a poklepal si ukazovákem na bradu. Toto výmluvné gesto používal, kdykoli měl dojem, že bych mohl být bystřejší.

„Ale jak dlouho?“

„Budou to skoro tři roky, myslím.“

„Proč jsi mi to neřekl?“

Julius pokrčil jedním ramenem. „Nechtěl jsem, aby se o tom vědělo. Vzpomeň si na Nicka – férovější než většina šéfů a vždycky platil včas, ale vyhovovalo mu, když mě viděl co nejmíň.“ Starý kamarád si otřel dlaně do náprsenky. „Všichni se posadte. Nemáme moc času.“

Usadili jsme se – Julius a já na stejné židli zády ke krbu a paní Adamsová, reverend Brown a pan Higgins na pohovku. Richard Brown byl štíhlý, působil jako učenec a vestu mu na pravé straně nadouvala jakási knížečka, avšak na duchovního bych ho odhadl na osmdesát yardů i bez malé Bible či Juliusova úvodu. Tvář měl ustaranou, ale zároveň zvláště klidnou – jako kdyby věděl, že výsledky zkoušek jsou v jiných rukou než jeho.

George Higgins byl daleko zajímavější chlapík. Vyšší a silnější, s nápadnou bradou a velice tmavou, skoro modročernou pleť. Měl pečlivě zastřižené vousy, stříbrný řetízek u kapesních hodinek a zelenou hedvábnou kravatu, avšak jeho ruka, položená přes koleno, byla plná mozolů. Mozoly mohly znamenat cokoli – místní černoši mívají většinou nejméně tři zaměstnání. Jenomže tenhle pan Higgins byl zámožný. Řetízek k hodinkám lze zdědit, ale tenhle byl dlouhý a tenký podle poslední módy. A hedvábné kravaty v New Yorku vydrží na nejvýš měsíc a z této vyzařoval luxus. Měl široké, čistě hnědé

oči se zvláštním leskem. Přešel po mně pohledem, jako kdyby si nebyl jistý, co se skrývá pod mou kůží.

Byl nervózní, a to nikoli bezdůvodně. Věc se ho osobně dotýkala. Zauvažoval jsem, na kom mu tak záleží.

„Povídejte,“ požádal jsem. „Paní Adamsová nám řekla, že před dvěma hodinami někdo unesl její sestru a syna. Byla u toho kuchařka Meg, kterou pachatelé nechali svázanou v domě.“

„Meg zrovna odešla domů. Je rozrušená a zdřevněla jí noha, ale jinak jí nic není,“ oznámil Julius. „Když někdo zaklepal a ona otevřela dveře, vpadli sem dva muži, jeden s revolverem Colt. Spoutali ji a zavřeli do spíže. Slyšela pár výkřiků, pak nic.“

„Poznala by útočníky?“

„Sami moc dobře víme, kdo to udělal.“

„Myslím jestli by je dokázala identifikovat u soudu jako únosce newyorských občanů.“

Kdybych vstal a pronikavě zahvízdal, ostatní by snad vypadali méně překvapeně. Výrazy přešly ve sklíčenost v obličejích paní Adamsové, znechucení – rychle ovládnuté – ve tváři pana Higginse a prostou nevěřičnost u Juliuse Carpentera.

„Tvůj přítel od měděných hvězd je opravdu výhra, Juliusi,“ zavrčel George Higgins.

„Nemůže vědět všechno, ne?“ Julius se předklonil a spojil špičky prstů. „Timothy, je jedno, jak dobře je Meg viděla. V řízeních ohledně uprchlých otroků nejsou černošská svědectví přípustná. Černocha může před soudem identifikovat jedině běloch. A co se týče usvědčení bílého únosce černochem – to snad nikdo ani nezkusil.“

Čelist mi klesla na dost dlouho, abych ze sebe vypravil: „Ale to je absurdní.“

„Ano, působí to tak, vidíte?“ poznamenal pan Higgins jízlivě. „Pane Wilde, jsme dospělí muži. Nebojíme se setkání s tou verbeží a klidně se s nimi utkáme, když bude třeba. Ale chceme, aby tahle záchrana něčemu posloužila. Nepotřebujeme, abyste nám pomáhal dělat, co je správné. To jsme sami zvládli

mnohokrát. Uvítali bychom pomoc podle zákona, když teď máme měděné hvězdy.“

Mnohokrát.

„Kolik lidí jste už takhle zachránili?“ zeptal jsem se překvapeně.

„Zkusili jsme to asi dvacetkrát, jenže ne všechny případy dopadly dobře,“ přiznal reverend Brown. „Někdy jsme uspěli, ale jindy... soud rozhodl v náš neprospěch. Ty ubohé duše jsou teď v Georgii nebo v Alabamě, kéž jim Bůh dodá sílu.“

Přešel jsem si prsty po obloukové linii vlasů a nahmatal jak normální pokožku, tak místo připomínající špatně zahojenou aligátory kůži. Tenhle spolek se evidentně dokázal postarat o své záležitosti sám. Pokud mrňavého bílého policistu zarazilo, že to nezvládnou zákonným způsobem, jistě mou přítomnost považovali za zklamání.

Z předsíně se ozvalo šest zaklepání, rozdělených do dvojic, a pan Higgins se znepokojeným výrazem vstal.

„To bude můj kolega, ale musím se podívat,“ oznámil jsem.

Když jsem otevřel dveře, skutečně za nimi stál pan Piest, napůl zmrzlý a s obličejem rudým jako vařený humr. Zadupal nohama a bez jediného zbytečného slova mě následoval do salonu.

„Tohle je Jakob Piest, nejlepší měděná hvězda, kterou najdete,“ představil jsem ho formálně. „Teď k věci. Je jasné, že nemám tušení, co se děje. Kdo to udělal a jak jste proti nim zakročili v minulosti?“

Reverend Brown položil loket na opěrku gauče a nervózně zvedl prst ke rtům. „Jmenují se Seixas Varker a Dlouhý Luke. Řekli by vám, že jsou lovci uprchlých otroků. My tvrdíme něco jiného.“

„Jsou to hadi,“ vybuchl pan Higgins. „A my ztrácíme čas.“ Paní Adamsová poposedla.

„Dobře, ať patří ke kterémukoli druhu, jsou to Seixas Varker a Dlouhý Luke Coles,“ ozval se Julius klidně. „Přišli z Mississippi, myslím.“

„Kam zajatce odvádějí?“ zeptal se pan Piest, opírající se ramenem o rám dveří. „A co máme udělat my?“

„Dnes večer nám jedna věc hraje do karet.“

„Jaká?“ zajímal jsem se.

„Ta bouře,“ zašeptala paní Adamsová a dotkla se závěsu.

Za oknem padal sníh jako písek v přesýpacích hodinách a větrné víry rozbíjely jeho jednolitou stěnu do zpěněných vln. Počasí bylo hrozné. A zhoršovalo se. Několik lodí se už roztránilo o pobřeží a námořníci křečovitě svírali své talismany a zoufale na obzoru vyhlíželi maják, člun správce přístavu, molo nebo vrchol skály. Namáhali se zbytečně. Noc 14. února 1846 byla krutá. Po takových se dlouho drží smutek. Třebaže jsem zatím nevěděl, jaká tragédie se odehrává na Hudsonu, pochopil jsem, o čem je řeč.

„Předpokládám, že pokud je to možné, posílají unesené oběti okamžitě pryč a se soudem se nikdo neobtěžuje,“ odhadl jsem. „Ale v téhle slotě žádný rozumný člověk nevypluje.“

Julius přikývl. „Varker a Coles taky trochu kšeftují s vínem. Mají na nábřeží Corlears Hook obchod, vepředu spoustu lahví a vzadu sklep. Tam drží lidi, když loď nemůže vyplout.“

„A tohle je *legální*?“ podivil jsem se.

Vzápětí jsem se stal terčem opovržlivých pohledů.

„Až příště plácnu nějakou hloupost, dej mi pohlavek,“ požádal jsem Julíuse. „Tak čím začneme?“

„Musíme někde ukrýt Lucy. V tomhle domě není bezpečno,“ odpověděl Julius.

„Ale já půjdu s vámi,“ namítla odhodlaně.

„To by bylo nesmírně riskantní,“ namítl jsem.

„Přesně tak.“ George Higgins zaryl nehty do dlaně. „Možná se to neobejde bez násilí. A opravdu už bychom měli vyrazit. Kam mezitím schováme Lucy?“

„Třeba na stanici,“ navrhl jsem a vstal.

„Ne!“ vykřikla zděšeně. „Do Hrobek ne. Když jsem poslala Meg pro výbor, šla jsem pro vás. Dojde jim –“

„Ne na téhle stanici.“ Vyměnil jsem si pohled s Julíusem.

„Mám takový návrh. Neurazte se, ale mluvili jste o *legální* pomoci. Představte si, že měděné hvězdy jsou vaši najatí rváči. Pokud dojde ke střetu a bude to s námi vypadat špatně, vaši lidé shodí rukavice – ale jinak bude lepší nechat veškeré zápolení na policii. Co vy na to?“

Pan Higgins nevypadal právě nadšeně, ale reverend Brown mu položil ruku na rameno. „Když bude třeba, zapojíme se všichni,“ slíbil duchovní.

„Výborně. Pane Pieste, jak vám jde pěstní zápas?“

„No,“ zamyslel se. „Víte, rozhodně jsem *ochoten* se do něj pustit, pane Wilde, pokud je dobrý důvod, ale –“

„Máme tu ohrožené dítě, únosci jsou ozbrojení a návštěva Hooku je nebezpečná sama o sobě. Pane Pieste, přizveme ještě jednu měděnou hvězdu.“ Nabídl jsem ruku paní Adamsové, která ji přijala, aniž ke mně zvedla zrak. Zahalila se do mlčení.

„A my tři půjdeme hlídat k tomu obchodu s vínem.“ George Higgins vyskočil a natahoval si rukavice. „Jestli se něco stane, než dorazíte, pane Wilde, varuji vás – uděláme, co bude zapotřebí.“

„To doufám. Sejdeme se tam a vtrhneme dovnitř. Paní Adamsová, pojedeme drožkou na stanici Osmého okrsku.“

„A proč Osmého okrsku?“ zeptal se Higgins skepticky.

„Protože paní Adamsová nedůvěřuje měděným hvězdám a nevěříte jim ani vy a já potřebuju dalšího policistu, který má svaly a vede spolehlivou stanici. Takže to bude kapitán Osmého okrsku. Berte ho jako mého bratra, ne jako měděnou hvězdu, pokud vám to pomůže,“ navrhl jsem, zatímco se všichni sunuli ke dveřím a bouří za nimi. „Nebo jako mě o velikosti Texaské republiky, jestli chcete. Klidně ve Valentinovi můžete vidět i cvičeného grizzlyho, paní Adamsová, hlavně když dostaneme vaše příbuzné zpátky.“

„Tahle představa by rozhodně nebyla daleko od pravdy,“ zamumlal Julius přátelsky, než jsme za sebou zavřeli dveře.